

Jaarverslag

Samen doen
wat werkt

2019

Nederlands
Centrum
Jeugdgezondheid

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	De projecten in 2019	6
3.	Projecten Impactvolle praktijk	8
	3.1. Projecten en resultaten 2019-A Gefinancierd uit instellingssubsidie	10
	3.2. Projecten en resultaten 2019-A Additioneel gefinancierd door VWS	13
	3.3. Projecten en resultaten 2019-A Additioneel gefinancierd via beheer	16
4.	Projecten Waardevol vakmanschap	22
	4.1. Projecten en resultaten 2019-B Gefinancierd uit instellingssubsidie	24
	4.2. Projecten en resultaten 2019-B Additioneel gefinancierd door VWS	30
	4.3. Projecten en resultaten 2019-B Additioneel gefinancierd	32
5.	Projecten Slimme samenwerking	37
	5.1. Projecten en resultaten 2019-C Gefinancierd uit instellingssubsidie	39
	5.2. Projecten en resultaten 2019-C Additioneel gefinancierd	49
	Bijlagen	58
	Communicatie statistieken 2019	59

1

Inleiding

Inleiding

door Igor Ivakic

We voelen allemaal de urgentie om nú voor later betekenisvolle stappen te zetten. Veilig, gezond en kansrijk opgroeien is immers niet voor ieder kind vanzelfsprekend. Afgaande op maatschappelijke trends omtrent gezondheid, ouderschap en mentale weerbaarheid kunnen we constateren dat deze vanzelfsprekendheid eerder afneemt dan toeneemt. Jeugdgezondheid blijft van belang, preventie onmisbaar. 2019 stond in het teken van een Impactvolle praktijk, Waardevol vakmanschap en Slimme samenwerking. Het harde werken is beloond met veel goeds.

Samen met het Amsterdam UMC zorgden wij ervoor dat we als eerste land ter wereld een vervolg gaven aan het VoorZorg-programma met 'VoorZorg verder'. Zo kunnen moeders ook nadat de kinderen twee jaar zijn geworden rekenen op persoonlijke ondersteuning. De interventie SamenStarten is door de Erkeningscommissie Interventies erkend als theoretisch goed onderbouwd. Stevig Ouderschap werd toevertrouwd aan het NCJ.

Geïnspireerd op landelijke JGZ Innovatieateliers maakten innovatiepioniers vlogs. En werden JGZ-organisaties op verschillende plekken een

verspreidplaats voor kinderzwerfboeken. Ook bekeken vreemde eenden met frisse blikken kansen en mogelijkheden rondom de maternale kinkhoest.

In Kennisnetwerken JGZ wisselden de JGZ-professionals uit welke mogelijkheden van de JGZ zij zien binnen het actieprogramma Kansrijke Start. En spraken zij over het 'Landelijk model ketenaanpak voor kinderen met overgewicht en obesitas'.

JGZ-managers gingen tijdens NCJ Werkconferenties in gesprek over excellent leiderschap, het gebruik van slimme data, en over wendbaarheid van hun organisatie.

Ruim zeshonderd professionals die werken in de jeugdzorg en jeugdgezondheidszorg kwamen voor het eerst op grote schaal samen op het event 'Samen Toekomst Maken'. Om zo kennis te maken met (digitale) innovatie in het jeugddomein. Fundamenteel anders innoveren en stil staan bij de rol die digitalisering daarin kan spelen.

We bereikten ruim zeshonderd professionals uit het brede sociale domein met onze ouderschapstheorie training en de eerste Vakmanschap on Tour was een feit waarin we met groot succes op zoek gingen naar gemeenschappelijke waarden voor de JGZ.

We publiceerden Nederlands literatuuronderzoek naar Early Life Stress en gingen met deskundigen uit verschillende disciplines in gesprek over een gezamenlijke effectieve aanpak.

Wegens groot succes werd een vervolg gegeven aan het JGZ Richtlijnspeel. 24 partijen sloten de Health Deal I-JGZ waarmee we een belangrijke stap hebben gezet om innovaties breder in te zetten, data uitwisselbaar te maken en versnippering tegen te gaan. Er werden drie nieuwe JGZ Richtlijnen gepubliceerd.

Nieuwe themadossiers werden gelanceerd en de Stippel-Brigade is aan het werk gegaan om wetenschappelijke inzichten te duiden en te vertalen naar de dagelijkse JGZ-praktijk.

En natuurlijk zochten wij slimme samenwerkingen op. Trots zijn wij op de landelijke Alliantie Kinderarmoede Nederland, de Alliantie Gezondheid en Geletterdheid en op innovatielabel Platform 51.

Het is slechts een greep uit onze werkzaamheden in 2019. Uiteraard konden we dit alles niet zonder jullie. Jullie hebben ons geholpen om beter te worden. Samen waren wij dit jaar deelgenoot in een transformerende wereld. Ook in 2020 zijn wij je bondgenoot bij het opzetten van een slimme samenwerking (#SlimmeSamenwerkingloont). Wij helpen je bij de versterking van je impactvolle

praktijk (#ImpactvollePraktijk). Onze kennis en kunde staat ter beschikking om jouw waarden-gedreven vakmanschap (#WaardevolVakmanschap) blijvend te ontwikkelen.

Ik gun je in 2020 vele verrassende, mooie ontmoetingen. Laat je geheugen als een plakboek vullen met scènes en hartenkreten uit het leven van mensen die je écht ontmoet en waarmee je in verbinding bent. Twijfel je? Weet dan dat je niet alleen bent. Er zijn er velen die verbondenheid met jou zoeken. Ik weet zeker dat we elkaar ook dit jaar zullen ontmoeten. Ik kijk er naar uit om met jou slim samen te werken en ons waarden-gedreven vakmanschap een sprong te laten maken. Het NCJ blijft je bondgenoot bij de verduurzaming van de impactvolle praktijk. Omarm 2020 stevig, laat je hart leiden en maak er een ontdekkingsreis van. TwintigTwintig, een ongewoon jaar vol compassie.

Igor Ivakic
directeur NCJ

Igor Ivakic is sinds oktober 2015 directeur van het NCJ. Zijn missie is dat ieder kind in Nederland gezond en veilig kan opgroeien. Hij wil samen met de JGZ-sector laten zien dat je maatschappelijke epidemieën, zoals kindermishandeling, schoolverzuim en armoede, beter beheersbaar kunt maken door stevige inzet op preventie.

2

De projecten in 2019

In 2019 hebben we binnen het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid (NCJ) gewerkt aan projecten gefinancierd door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), overige subsidieprojecten (vooral met ZonMw subsidie) en via het beheer van interventies. Projecten die we dankzij het vertrouwen van VWS, JGZ-organisaties, ZonMw en een enkele andere subsidiegever hebben kunnen uitvoeren. Al deze projecten dragen bij aan onze missie:

"Elk kind heeft recht op de beste jeugdgezondheidszorg. Onvoorwaardelijk!"

De projecten zijn volgens ons meerjarenbeleidsplan 2019-2022 onderverdeeld in de drie strategische thema's voor het bereiken van een krachtige uitvoeringspraktijk en sterke positionering van de JGZ in het sociale en medische domein:

1. Impactvolle praktijk
2. Waardevol vakmanschap
3. Slimme samenwerking

In dit jaarverslag beschrijven we per strategisch thema kort welke resultaten we met de projecten hebben bereikt. Waar mogelijk zijn links toegevoegd naar relevante documenten of producten op de NCJ-website. Elk projectonderdeel biedt een korte beschrijving van het project, het doel en wat is bereikt in 2019 en op welke wijze.

3

Projecten Impactvolle praktijk

Een impactvolle praktijk zorgt voor kwaliteit, waardoor de best beschikbare jeugdgezondheidszorg (JGZ) wordt aangeboden. Zo draagt kwaliteit bij aan een gezonde, veilige en kansrijke ontwikkeling van iedere jeugdige in Nederland. Kwaliteit wordt o.a. afgemeten aan de inzet van effectieve interventies. Alle jeugdigen en hun ouders moeten kunnen profiteren van (soms lokaal) ontwikkelde initiatieven die effectiviteitstoetsen hebben doorstaan. Bredere verspreiding van effectieve interventies is nodig om alle jeugdigen en hun ouders te bereiken. De borging hiervan is belangrijk om te blijven doen wat werkt. Zo worden maatschappelijke uitdagingen beter aangepakt en geven we een kwaliteitsimpuls aan de pijlers van de JGZ Preventieagenda. Door interventies samen met onze bondgenoten en vakmensen uit de JGZ (door) te ontwikkelen, een evidence based mindset te stimuleren en samen te leren, zorgen we voor een uitvoeringspraktijk die steeds effectiever wordt.

3.1 Projecten en resultaten 2019-A

Gefinancierd uit instellingssubsidie

2019-A Deelname Erkenningscommissie

Doel: Helderheid voor de praktijk over de kwaliteit en impact van de door de Erkenningscommissie Interventies erkende interventies.

- Het NCJ coördineerde samen met het RIVM/Centrum Gezond Leven de beoordelingen van interventies binnen deelcommissie 2 voor jeugdgezondheidszorg, preventie en gezondheidsbevordering. In 2019 organiseerde de Erkenningscommissie Interventies vijf bijeenkomsten voor deze deelcommissie.
- Dertig interventies zijn door de commissie beoordeeld, waarvan zes interventies herbeoordeeld zijn (in 2018 of 2019 onder voorbehoud erkend). Vijf van de beoordeelde interventies kunnen door de JGZ uitgevoerd worden. Van deze vijf interventies zijn er drie erkend op het niveau 'goed onderbouwd' (twee nieuw en één her-erkenning), één onder voorbehoud erkend op het niveau 'goed onderbouwd' (her-erkenning) en één niet erkend (nieuw). De erkende interventies die uitgevoerd kunnen worden door de JGZ zijn: Dreumestijd, Een kindje krijgen en Smakelijke eters.
- Voor de afstemming met andere convenantpartners over voortgang en doorontwikkeling van het erkenningstraject en de werkgroepen vonden zes projectleiders-overleggen plaats (n.a.v. evaluatie 2018), o.a. over kwalitatief onderzoek, complexe interventies en werkzame elementen. Om erkende interventies meer bekendheid te geven en het gebruik ervan te stimuleren participeerde het NCJ in een werkgroep. Aanvullend hierop werden twee bijeenkomsten met communicatieadviseurs georganiseerd en zijn diverse activiteiten opgepakt, zoals het opstellen van een gezamenlijke kernboodschap en afstemming met projectleiders t.a.v. het vervolg. Het NCJ en RIVM organiseerden ook een bijeenkomst voor secretarissen van deelcommissies t.b.v. uitwisseling en versterking.
- De convenantpartners lanceerden het e-magazine 'Grip op preventie' met nieuwe tools en inspiratie voor gemeenten om meer te sturen op preventie.

2019-A (Door)ontwikkelen methodieken en interventies

Doel: Inzicht in beschikbaarheid van goed onderzochte interventies per preventiethema en leeftijdsfase. Hierbij worden ook hiaten vastgesteld, kansen benoemd en prioriteiten aangegeven voor de ontwikkeling van ontbrekende interventies.

- Diverse sessies hebben plaatsgevonden voor het maken van de juiste verbindingen tussen themadossiers (JGZ Preventieagenda, JGZ Vakmanschapsagenda, JGZ Techagenda, JGZ Onderzoeksagenda, Preventiematrix, JGZ interventies) en actuele onderwerpen (zoals Early Life Stress) en pijlers van de landelijke sectorbrede JGZ Preventieagenda. Daarnaast is verbinding gezocht met landelijke partners zoals ZonMw en aansluiting bij landelijke initiatieven zoals Kansrijke Start.
- Binnen het NCJ is gebrainstormd over een visie op Evidence Based Practice (EBP). Op basis daarvan is in samenwerking met betrokkenen van de JGZ Onderzoeksagenda en JGZ Richtlijnen een concept visiestuk opgesteld. Dit visiestuk is intern besproken en verkend is hoe onderzoek en doorontwikkeling gestimuleerd kan worden.
- De ontwikkelagenda interventies biedt overzicht en inzicht in erkende JGZ-interventies. Dit overzicht van JGZ-interventies is aangescherpt en beschikbaar gesteld op de NCJ website. Dit wordt up-to-date gehouden, evenals de JGZ Interventiebibliotheek. Op de NCJ website zijn nieuwe pagina's gepubliceerd t.a.v. interventies en evidence based werken. Doorontwikkeling naar een meer gebruiksvriendelijke interventiebibliotheek is in gang gezet.

- In samenwerking met interventie-eigenaren zijn maandelijkse bijdragen over erkende interventies geleverd voor de rubriek 'Doen wat werkt' in de NCJ nieuwsbrief en voor social media, waardoor lezers kennis kunnen maken met erkende interventies. Dit draagt bij aan het gebruik van erkende interventies.
- De themanieuwsbrief Impactvolle praktijk werd uitgebracht.

3.2 Projecten en resultaten 2019-A

Additioneel gefinancierd door VWS

2019-D Borging landelijke kennisfunctie Integrale Vroeghulp (IVH)

Doel: het NCJ zet in op de regionale borging van IVH waar zij, in samenwerking met de partners, de focus van landelijk coördineren naar regionaal faciliteren verlegt.

- Er is een succesvolle regiotour georganiseerd van vijf bijeenkomsten in vijf regio's waarin intervisie en uitwisseling van ervaringen centraal stonden. Buiten de regiotour om is kennis van IVH uit het land blijvend gedeeld. Een voorbeeld hiervan is het artikel *'Integrale Vroeghulp en kinderopvang bundelen de krachten'* waarin een IVH-casemanager en intern begeleider in de kinderopvang hun ervaringen deelden.
- Kennisverspreiding is gebeurd via de IVH website, social media en nieuwsbrieven. Er verschenen drie nieuwsbrieven (mei 2019, september 2019 en december 2019). Ook zijn er meerdere artikelen geschreven en gepubliceerd in Vakblad VROEG met als titels:
 - Integrale Vroeghulp veelal nog witte vlek voor ouder: Vakblad VROEG interviewde Jantine Moen over haar bevindingen in haar onderzoek naar ervaringen van ouders met vroeghulp.
 - Meer doen met vroege behandeltrajecten: IVH biedt concrete handvatten om deze kinderen al vanaf jonge leeftijd adequaat te begeleiden. Helaas wordt in de praktijk de meerwaarde van een vroeg behandeltraject nog te weinig benut.
 - Synergie in onderwijs- en zorgbehoefte: Alle ouders vinden de overgang van hun kind dat naar school gaat spannend. Dit geldt des te meer wanneer er sprake is van ontwikkel- of gedragsproblemen. IVH helpt bij het maken van een juiste schoolkeuze die is afgestemd op de zorgbehoefte.
 - Investeer in tijdig beïnvloeden Early Life Stress: Early Life Stress kan op latere leeftijd zorgen voor serieuze gezondheidsproblemen zoals hart- en vaatziekten, burn-out, depressie, diabetes en verslaving. Wat zijn handvatten om dergelijke gevolgen te voorkomen?
- Het onderzoek naar behoeften en ervaringen van ouders is omgezet naar een infosheet voor professionals t.b.v. kennisverspreiding. Ook zijn er vanuit het landelijke coördinatieteam twee basispresentaties over IVH beschikbaar gesteld, één voor beleidsmedewerkers en één voor professionals. De presentatie voor professionals kan gecombineerd worden met de actieve werkvorm 'Aansluiten bij ouders' om met elkaar te ervaren hoe de aansluiting bij ouders kan verbeteren tijdens het IVH traject.
- Om aan te blijven sluiten bij de netwerken IVH werd een werkbezoek IVH georganiseerd met alle partners uit de partnerraad, bestaande uit NCJ, Nji, MEE NL, VGN, VNG, Ieder(in), Sociaal Werk Nederland, PO Raad | Lecso.
- 15 mei 2019 was het landelijk symposium IVH met het thema *'Aansluiten bij ouders'*. In totaal waren er twintig coördinatoren/trajectbegeleiders aanwezig. We gingen in op de resultaten uit het onderzoek naar de ervaringen van ouders met IVH: *'Ouders tijdig en integraal geholpen'*. Daarna vertelde José Koster over *'Uw kind heeft 'iets', professioneel samenwerken met ouders.'* De dag is goed beoordeeld.
- Voor het ontwikkelen van voorlichtingsmateriaal ter ondersteuning van gemeenten t.b.v. de borging van IVH op gemeentelijk niveau zijn er meerdere praktijktools opgeleverd, zoals de position paper. De position paper geeft coördinatoren ondersteuning in hun gesprek met de gemeenten. Het stuk gaat in op de noodzaak, de uitvoering, het financieel rendement en de maatschappelijke meerwaarde van IVH.
- Er was aandacht voor de ervaringen en belevingen van de ouders met als doel de regie van ouders te versterken.

Voortzetting IVH (ter aanvulling)

Het voortzettingsplan (concept) is met de partnerraad besproken en er is een strategie uitgezet naar VWS waarin alle partners deelnemen. Op 20 mei 2019 is deze strategie opgepakt en is de partnerraad in gesprek gegaan met VWS over de voortgang van IVH. Op 26 augustus 2019 is een vervolgesprek gevoerd op MT-niveau. In dit gesprek werd gevraagd naar commitment van de gemeenten. Dit is in samenwerking met de VNG (IVH partner), opgepakt middels een brief die vanuit de Commissie Zorg, Jeugd en Onderwijs is verstuurd. In december 2019 kreeg het NCJ te horen dat de subsidie voor 2020-2021 t.b.v. de landelijke kennisfunctie is toegekend vanuit VWS.

3.3 Projecten en resultaten 2019-A

Additioneel gefinancierd via beheer

Beheer van methodieken en interventies

Gemeenten hechten veel waarde aan de inzet van effectieve interventies in het jeugddomein. De JGZ als preventief voorveld in dat domein kan met haar programma's aantoonbaar het verschil maken in de spreekkamer en tijdens huisbezoeken. Het NCJ is gevraagd sommige van die methodieken en interventies te beheren en borgt de kwaliteit van de uitvoering en doorontwikkeling hiervan. Deze methodieken en interventies ondersteunen het primaire proces (Gezamenlijk Inschatten Zorgbehoeften/GIZ en SamenStarten) en geven ondersteuning aan kwetsbare aanstaande moeders (VoorZorg Nederland), aanstaande ouders die een extra steuntje in de rug nodig hebben (Stevig Ouderschap) en ziekgemelde leerlingen (M@ZL). Voor alle methodieken en interventies, ook die het NCJ beheert, blijft de verspreiding in de Nederlandse gemeenten een aandachtspunt. Zodat uiteindelijk de impactvolle methodieken en interventies, passend bij het Basispakket JGZ en de JGZ Preventieagenda, voor elke jeugdige en hun ouders beschikbaar zijn. Samenwerking met de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten (VNG) is hierbij van belang.

Voor de vijf interventies die belegd zijn bij het NCJ voert het NCJ een aantal doorgaande activiteiten uit. Om de kwaliteit te borgen worden (na)scholingen gegeven aan de uitvoerende professionals om zo de deskundigheid op peil te houden en uitwisseling van ervaringen te faciliteren. Ook wordt de uitvoering gemonitord, wordt er (inhoudelijk) doorontwikkeld en lopen er onderzoeken bij de interventies. Door in contact te blijven met de uitvoerende professionals en de managers/coördinatoren wordt zo goed mogelijk aangesloten bij de praktijk en worden JGZ-organisaties blijvend ondersteund in het implementeren, uitvoeren en borgen van de interventies. Ook de PR en communicatie, waaronder de vraagbaakfunctie, en de financiële administratie zijn doorlopende activiteiten die gepaard gaan met het beheer van de interventies. Deze activiteiten uit het werkplan 2019 zijn doorlopend en dus uitgevoerd. Bij deze activiteiten is verbinding gezocht met de JGZ Preventieagenda (pijlers en actieplannen), de JGZ Vakmanschapsagenda, de JGZ Onderzoeksagenda en de JGZ Techagenda. Het opzetten van een Adviesraad 'aansluiten bij ouders' voor politiek-strategisch advies en ambassadeursrol t.b.v. verspreiding van de NCJ interventies (in afstemming met de kerngroepen Innovatie & Ondernemerschap en Vakmanschap) schuift door naar 2020. Hieronder staan de concrete resultaten en de afwijkingen per interventie extra toegelicht.

<i>Methodiek/interventie</i>	<i>Gebruik aantal organisaties en/of gemeenten</i>
Gezamenlijk Inschatten Zorgbehoeften (GIZ)	31 organisaties (JGZ, jeugdhulp en smw) 136 gemeenten
M@zl	16 JGZ-organisaties
SamenStarten	15 JGZ-organisaties 128 gemeenten
Stevig Ouderschap	23 JGZ-organisaties in NL + St. Witgele Kruis Aruba 174 gemeenten
VoorZorg Nederland	21 JGZ-organisaties 130 gemeenten

2019-M1 VoorZorg Nederland, 2019-M2 Borging VoorZorg Nederland

Doel: de landelijke verspreiding, kwaliteitsborging en doorontwikkeling van VoorZorg.

- Het aantal deelnemende gemeenten is gestegen van 82 naar 130. Hierin zien we zowel uitbreiding binnen de al uitvoerende organisaties als uitbreiding door nieuwe uitvoerende organisaties (van 19 naar 21).
- Het managersoverleg vond twee keer plaats.
- In samenwerking met de NSPOH zijn er twee scholingsrondes georganiseerd, zestien nieuwe VoorZorgverpleegkundigen zijn in mei gestart met de scholing, twaalf nieuwe VoorZorg-verpleegkundigen zijn in september gestart met de scholing.
- Nascholing vond plaats:
 - Er werden drie VoorZorg werkcolleges georganiseerd. Hierbij waren 65 VoorZorg-verpleegkundigen (van de totaal 77) aanwezig.
 - Er werd één VoorZorg hoorcollege georganiseerd. Hierbij waren 62 VoorZorg-verpleegkundigen (van de totaal 95) aanwezig.
 - Er werden drie VoorZorg werkcolleges georganiseerd. Hierbij waren 63 VoorZorg-verpleegkundigen (van de totaal 95) aanwezig.
- Monitoring:
 - De monitorgegevens uit het VoorZorgregistratiesysteem lieten een stijging van het aantal cliënten in zorg van 120 zien (451 cliënten op 1-1-2018 en 570 cliënten op 1-1-2019).
 - Ontwikkeling van een digitaal dossier loopt i.s.m. het project Blauwdruk Prenatale Registratie.
- (Inhoudelijke) doorontwikkeling:
 - Voor een goede kwaliteitsborging van VoorZorg zijn veel verschillende activiteiten ingezet en is hard gewerkt aan de doorontwikkeling van VoorZorg in Nederland. Dit vroeg extra inzet van het NCJ, onder andere omdat alle VoorZorg materialen, met behoud van de werkzame elementen van VoorZorg, opnieuw ontwikkeld moesten worden. Veel activiteiten die nodig zijn voor de ontwikkeling van VoorZorg Nederland zijn al gerealiseerd, een deel moet nog gebeuren, met name activiteiten t.b.v. de implementatie en borging.
 - Dankzij extra financiering van VWS (project Borging VoorZorg Nederland) hebben we de inhoudelijke doorontwikkeling een boost kunnen geven door o.a. het opzetten van een nieuwe werkwijze met behoud van de werkzame elementen van VoorZorg voor de VoorZorg-uitvoerders en door het ontwikkelen van instructie mappen (handboeken) voor de VoorZorg-verpleegkundigen en voor de VoorZorgcliënten voor de verschillende periodes.
- Het NCJ is bij verschillende onderzoeken betrokken als inhoudelijk deskundige en eigenaar van VoorZorg:
 - VoorZorg-Verder: Een vervolg op VoorZorg voor het gezin totdat het kind zes jaar is.
 - Applied gaming voor een rookvrije generatie en cocreatie met kwetsbare gezinnen: In dit project ontwikkelen wij game elementen voor het versterken van rookpreventie binnen VoorZorg, een programma voor kwetsbare jonge vrouwen die zwanger zijn van hun eerste kind.
 - UvA (BOOST): Onderzoek naar mogelijke nieuwe modules binnen het VoorZorgtraject. Het gaat om de modules omgaan met boosheid, stressvermindering en trauma inventarisatie (en behandeling).
- PR en communicatie:
 - In het kader van Kansrijke Start was er veel aandacht in het land voor VoorZorg. Ook werd VoorZorg onderdeel van de monitor van Kansrijke Start uitgevoerd door het RIVM. [Bekijk hier de voortgangsrapportage van juni 2019.](#)
 - In 2019 zijn er negen nieuwsberichten geplaatst over VoorZorg waaronder: [Aandacht voor VoorZorg en Kansrijke Start in Jinek.](#)

- Betrokkenen bij VoorZorg werden via vijf infobulletins per e-mail en via het besloten deel van de NCJ website op de hoogte gehouden.

2019-M3 Gezamenlijk Inschatten Zorgbehoeften (GIZ)

Doel: de landelijke verspreiding, kwaliteitsborging en doorontwikkeling van GIZ.

- Op dit moment werken 31 JGZ-, jeugdhulp- en smw-organisaties in 136 gemeenten met de GIZ-methodiek (groei van 25 naar 31). GGD Gelderland-Zuid gaat definitief starten met het implementeren van de GIZ-methodiek. Diverse geïnteresseerde partijen zijn met het NCJ in gesprek voor het mogelijk implementeren van de GIZ.
- Eind 2018 is één nieuwe GIZ-organisatie gestart, waarvan alle professionals (135) hun opleiding hebben afgerond.
- (Inhoudelijke) doorontwikkeling:
 - De GIZ-schema's zijn herzien, waarbij relevante onderwerpen zoals seksualiteit, religie en social media zijn toegevoegd.
 - De GIZ-basistraining is compleet gemaakt en wordt op dit moment toegepast.
- Onderzoek i.s.m. de ontwikkelaar, TNO en academische werkplaats:
 - Twee keer samengekomen als adviescommissie.
 - De GIZ-schema's ontwikkeld voor de periode rondom de geboorte (in het kader van ZonMw-onderzoek GIZ-Kraam) zijn ook beschikbaar gesteld voor JGZ-organisaties (voor de inzet bij prenatale huisbezoeken). Voor deze professionals is een werkboekje met instructies en voorbeeldzinnen gemaakt en beschikbaar gesteld voor de GIZ-coördinatoren via het besloten deel van de NCJ website. Binnen een aantal JGZ-organisaties proberen Stevig Ouderschap- en VoorZorgverpleegkundigen de schema's uit tijdens de gesprekken met de cliënten. Evaluatie van het gebruik is in voorbereiding.
- PR en communicatie:
 - In de rubriek 'Doen wat werkt' worden verschillende JGZ-interventies gedeeld. De GIZ stond hierin centraal in februari.
 - Het Symposium GIZ ontrafeld was een succes. Er waren 60 aanwezigen.

2019-M5 M@ZL en 2019-M6 M@ZL PO

Doel: de landelijke verspreiding, kwaliteitsborging en doorontwikkeling van M@ZL en M@ZL PO.

M@ZL

- Zeventien organisaties hebben een M@ZL-licentie getekend (dat waren er zes meer dan in 2018). Daarmee kan M@ZL op scholen in 217 gemeenten worden uitgevoerd.
- Drie JGZ-organisaties hebben interesse in nieuwe licentieovereenkomsten.
- Scholing:
 - De basisscholing voor M@ZL-jeugdartsen is duurzaam belegd bij de NSPOH.
 - Een train-de-trainer is ontwikkeld en uitgevoerd om JGZ-professionals in regio's te leren hoe ze mentorentrainings kunnen vormgeven, waardoor ook de implementatie een nieuwe impuls krijgt.
 - Vier organisaties hebben interesse in de incompany-train-de-trainertrajecten.
- Er is een start gemaakt met de kwaliteitsborging van de M@ZL-methode en de uitvoering ervan. Het aanvragen van de her-erkenning voor M@ZL MBO staat in overleg met de erkenningscommissie gepland voor 2020.

- Er lopen diverse onderzoeken naar M@ZL: binnen het PO naar ervaringen van jongeren met het M@ZL-traject en de prevalentie van depressieve klachten bij jongeren met verhoogd ziekteverzuim die bij de jeugdarts op gesprek komen. Ook is binnen een M@ZL-organisatie een M@ZL-app ontwikkeld ter ondersteuning van de M@ZL-methodiek.
- Het coördinatorenoverleg heeft plaatsgevonden in de eerste helft 2019. In oktober heeft een gecombineerd coördinatoren-/managersoverleg plaatsgevonden;
- Een nieuwe animatiefilm is gemaakt en gepubliceerd op de website van het NCJ.

M@ZL PO

- Dagelijkse begeleiding van de promovendus bij haar promotieonderzoek M@ZL PO (proces-evaluatie en toepasbaarheid, uitkomstmaten op kindniveau zoals leerprestaties en welbevinden). Voor verder onderzoek is een aanvraag voor effectiviteitsonderzoek M@ZL PO gedaan.

2019-M9 SamenStarten

Doel: de landelijke verspreiding, kwaliteitsborging en doorontwikkeling van SamenStarten.

- Uitbreiding van de deelnemende organisaties: zestien JGZ-organisaties werken nu met SamenStarten (dit jaar twee nieuwe organisaties); 140 gemeenten in totaal.
- Scholing:
 - De basistraining SamenStarten is in zijn geheel vernieuwd, waarbij ook aandacht is besteed aan de koppeling met de pijlers hechting en ouderschap. Hiermee hopen we de nieuwe SamenStarten-professionals nog beter te scholen in het aansluiten bij ouders, het hebben van aandacht voor hechting en het stapsgewijs volgen van de psychosociale ontwikkeling van jonge kinderen. Op dit moment wordt de basistraining SamenStarten gegeven en tegelijkertijd geëvalueerd.
 - Versterking van de trainerspool door het opleiden van vijf nieuwe SamenStarten-trainers en is één trainer nog in opleiding.
 - In samenwerking met AIT is het opleidingsplan VIB-SamenStarten ontwikkeld.
 - Een verkenning is gestart voor samenwerking rondom de train-de-trainer SamenStarten met de NSPOH.
- Er is periodiek overleg geweest met AIT m.b.t. de kwaliteitsborging van SamenStarten.
- Onderzoek:
 - Er loopt nog onderzoek naar de vraag of het een meerwaarde heeft en of het haalbaar is GIZ en SamenStarten samen te voegen, eventueel samen met de vragenlijst Stevig Ouderschap.
 - De mogelijkheden voor SamenStarten-prenataal worden in samenwerking met Veiligheidsregio Noord Limburg verkend.
- Er heeft een coördinatorenoverleg plaatsgevonden.

2019-M11 Stevig Ouderschap (SO)

Doel: de landelijke verspreiding, kwaliteitsborging en doorontwikkeling van Stevig Ouderschap.

- Het beheer is overgedragen naar het NCJ. Een overdrachtsdocument en licentie-overeenkomsten zijn ontwikkeld en ondertekend. Afspraken met leveranciers van diensten zijn gemaakt.

- Documenten t.b.v. hercertificering, regionale uitvoeringsgesprekken, werkcolleges en de monitor 2018 zijn opgesteld.
- JGZ Zuid Limburg is gestart in zestien gemeenten en Jeugd en Gezin Gooi en Vechtstreek start begin 2020 (vier gemeenten). Twee gemeenten zijn om financiële redenen gestopt, maar diverse organisaties hebben hun gemeenten kunnen uitbreiden. Daarmee is SO op 31-12-2019 beschikbaar in 170 gemeenten + Aruba, uitgevoerd door 23 organisaties (24 per 2020).
- In 7 basisscholingen (inhoudelijk doorontwikkeld en met uitgebreide trainerspool) zijn zo'n 85 verpleegkundigen geschoold. 163 SO-verpleegkundigen namen deel aan het landelijk SO hoorcollege.
- Monitoring:
 - De ontwikkeling van een digitaal dossier loopt i.s.m. het project Blauwdruk Prenatale Registratie.
 - Onderzoeken naar doorontwikkeling van huisbezoeken en langetermijneffecten lopen.
- Implementatieondersteuning nieuwe SO-organisaties:
 - In nieuwe gemeenten vonden zes kick-offs plaats.
 - Een aantal documenten t.b.v. implementatie- en uitvoeringsondersteuning zijn (door) ontwikkeld, waaronder de implementatiehandleiding.
- Twee klankbordgroep overleggen en één coördinatorenoverleg vonden plaats.
- De webpagina www.ncj.nl/stevigouderschap is ontwikkeld en de website www.stevigouderschap.nl is in ontwikkeling.

4

Projecten Waardevol vakmanschap

Een visie op vakmanschap in de JGZ is van belang voor iedereen die in of met de JGZ werkt. Het NCJ agendeert vakmanschap in de wetenschap dat het essentieel is voor een toekomstbestendige JGZ voor alle jeugdigen en hun ouders. Het NCJ bouwt samen met professionals uit de JGZ en met de branche- en beroepsverenigingen aan een eigen identiteit en een gemeenschappelijke visie op waar we voor staan en waar we in geloven. Daarnaast richt het strategische thema 'Waardevol vakmanschap' zich op het onderhouden, doorontwikkelen en moderniseren van het huidige systeem van professionalisering van de JGZ. Zo versterken we de JGZ en zetten we de JGZ-professionals aan tot professionele groei. De pijlers en maatschappelijke vraagstukken van de JGZ Preventieagenda zijn leidraad.

4.1 Projecten en resultaten 2019-B

Gefinancierd uit instellingssubsidie

2019-B Stimuleren waardengedreven vakmanschap

Doel: uitdragen visie waardengedreven vakmanschap als onderdeel van de JGZ-praktijk en stimuleren van het bespreekbaar maken van deze visie binnen de JGZ-organisaties.

- In 2018 heeft het NCJ een visie op waardengedreven vakmanschap ontwikkeld. Deze is in 2019 getoetst en aangescherpt. Vervolgens is samen met een theatermaker de 'Vakmanschap on Tour' ontwikkeld. 22 jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen in Tilburg en Assen hadden de primeur deze tour en het waardevolle gesprek met elkaar wat volgde mee te maken. Zes van hen hebben deelgenomen aan de vervolgbijeenkomst op 4 december. Met deze groep, de 'ambassadeurs vakmanschap', gaan we in 2020 het begrip Waardengedreven Vakmanschap verder laden en exploreren hoe waardengedreven vakmanschap ook regionaal van de grond kan komen. Met TNO en de AJN heeft afstemming plaatsgevonden. UMCG is aangesloten bij Vakmanschap on Tour om zo het concept waardengedreven vakmanschap te verbinden met hun onderzoek.
- In augustus verscheen de themanieuwsbrief Vakmanschap met daarin een blog over vakmanschap.
- Voor de invulling van het onderwerp Vakmanschap op het congres Samen Toekomst Maken in 2020 is samenwerking gezocht met het Nji en KJP.
- Voor het agenderen van waardengedreven vakmanschap binnen JGZ-organisaties op lokaal niveau, als ook de verbinding met de opleidingen en de JGZ Onderzoeksagenda, zijn de eerste verkenningen gestart. Dit wordt in 2020 verder opgepakt.

2019-B Regie en samenhang richtlijnen

Doel: kwaliteitsborging en doorontwikkeling van JGZ Richtlijnen cyclus.

- In 2019 zijn vijf JGZ Richtlijnen beschikbaar gekomen voor JGZ-professionals en gepubliceerd op de NCJ website: JGZ Richtlijn Lengtegroei (maart), JGZ Richtlijn Ondergewicht (april), JGZ Richtlijn Opsporen oogafwijkingen (juni), JGZ Richtlijn Motorische ontwikkeling (november), JGZ Richtlijn Astma (autorisatie eind 2019, publicatie januari 2020). Al deze JGZ Richtlijnen zijn inhoudelijk geautoriseerd door de JGZ-beroepsverenigingen (V&VN-vakgroep Jeugd, AJN en NVDA) en randvoorwaardelijk door de JGZ-branchorganisaties ActiZ Jeugd en GGD GHOR Nederland. Dat gebeurt in de Richtlijn Advies Commissie (RAC) die het NCJ organiseert. Alle JGZ Richtlijnen zijn beschikbaar op de NCJ website.
- In gesprekken met ZonMw zijn activiteiten en rollen voor de vernieuwde ontwikkel- en implementatiestructuur steeds duidelijker geworden. Met ZonMw heeft frequent afstemming plaatsgevonden over de richtlijnen (processen en structuur), waarvoor ook de RAC in een werksessie input heeft geleverd. In de RAC is tevens het onderzoek naar modulaire ontwikkeling en updaten van JGZ Richtlijnen besproken met als doel tot een modulaire aanpak te komen. Ook heeft de RAC actief meegedacht met de ontwikkeling van een roadmap participatie ouders, kinderen en adolescenten, deze ontwikkelt de VU momenteel.
- Met samenwerkingspartners (NVK, Nji, V&VN, medisch specialisten en kinderfysiotherapeuten) is bijgepraat over ontwikkelingen en kansen voor samenwerking en verbinding.
- Het NCJ verzamelde tevens input van JGZ-professionals en -organisaties middels landelijke bijeenkomsten en het netwerk van implementatiefunctionarissen (*additioneel project Implementatie JGZ Richtlijnen*).

2019-B Van Wiechen Ontwikkelingsonderzoek (VWO)

Doel: doorontwikkelen VWO in samenwerking met praktijk en onderzoeksveld ten behoeve van een kwalitatief hoogwaardige uitvoeringspraktijk i.r.t. de pijlers van de JGZ Preventieagenda

In 2019 is een professionaliseringsslag gemaakt voor het borgen van het ontwikkelingsonderzoek om JGZ-professionals te kunnen blijven ondersteunen bij de kwaliteit van uitvoering. Hiervoor werden diverse activiteiten uitgevoerd:

Onderzoeksbehoefte en kennislacunes verzamelen en resultaten (kennis) delen.

- Dit jaar is een Landelijke Expertgroep Ontwikkelingsonderzoek (LEO) ingesteld, bestaande uit externe experts op het gebied van onderzoek naar en uitvoering van Van Wiechen Ontwikkelingsonderzoek (VWO) en Motoriek onderzoek. De LEO is al bij elkaar geweest en heeft werkgroepen samengesteld en opdrachten die in 2020 worden opgepakt.
- De [NCJ webpagina's](#) BFMT en VWO zijn vernieuwd zodat de kennis nog beter te vinden is voor JGZ-professionals.
- TNO is bezig met onderzoek naar de Do It Yourself VWO (DIY VWO), het NCJ levert hier een bijdrage aan. Na exploratie is besloten de DIY VWO vooralsnog niet door te trekken naar de uitvoering van het VWO door doktersassistenten.
- Bij de landelijke scholingsdagen met VWO-instructeurs zijn kennislacunes opgehaald waarmee te ontwikkelen kennis over ontwikkelingsonderzoek kan worden geagendeerd.

Verbinding VWO met preventiepijlers en de richtlijn Motorische ontwikkeling

- Samen met TNO en de LEO is gekeken wat nodig is om de pijlers van de JGZ Preventieagenda wetenschappelijk verantwoord op te nemen in het VWO. Gestart is met de pijler hechting in samenhang met de richtlijn Ouder-kindrelatie.
- Via de trainingen voor VWO instructeurs is aandacht besteed aan het stimuleren van JGZ-professionals om tijdens de uitvoering van het VWO oog te hebben voor de pijlers van de JGZ Preventieagenda en bijvoorbeeld ontwikkelingsvoorsprong. Ook ontwikkelingen rondom Early Life Stress zijn hierin meegenomen.
- De JGZ Richtlijn Motorische ontwikkeling is digitaal en inhoudelijk verbonden met het VWO en BFMT. Een Belgische e-learning is beschikbaar voor de JGZ in Nederland.

Ondersteunen trainingscyclus voor VWO-instructeurs

- De opleiding tot VWO-instructeur (VWO-Onderwijs) is vernieuwd. Deze doorontwikkeling van de training stemt het NCJ af met de werkgroep VWO en Onderwijs, de NSPOH en TNO.
- In 2020 wordt gestart met scholing BFMT die in 2019 is opgezet, omdat er behoefte is aan een dergelijke scholing en het opleiden van BFMT-instructeurs in de vorm van een train-de-trainer zoals al gebeurt voor het VWO en de VWO-instructeurs.

2019-B Toepassing Landelijk Professioneel Kader en Basispakket JGZ

Doel: ondersteunen bij uitvoering van het Basispakket JGZ en het LPK.

Met het [Landelijk Professioneel Kader](#) (LPK) kan de JGZ flexibel invulling geven aan het Basispakket JGZ en daardoor beter aansluiten op de behoeften en mogelijkheden van jeugdigen en hun ouders. Zo biedt de JGZ zorg op maat. Het NCJ ondersteunt bij de toepassing van het LPK en heeft dit in 2019 gedaan door:

- Samen met JGZ-organisaties en -professionals te inventariseren welke knelpunten en belemmeringen spelen bij de toepassing van het LPK en het Basispakket JGZ.

- Te zoeken naar ondersteuning met Shared Decision Making (ter oplossing van één van de gesignaleerde knelpunten) en met trainers af te stemmen of deze op maat voor het LPK gemaakt konden worden. In het tweede kwartaal is verbinding gezocht met de interventies die het Shared Decision Making ondersteunen.
- Organisaties die goed op weg zijn te vragen mee te werken aan het delen van deze best practices.
- Na te denken over vervolgactiviteiten gelet op de opbrengsten uit de gesprekken in het eerste kwartaal. Besloten is een nieuwe reeks filmpjes te ontwikkelen als vervolg van de filmpjes uit 2018 waarin Frank van Leerdam de bedoeling van het LPK duidde. Nu worden filmpjes ontwikkeld over JGZ-organisaties die het goede voorbeeld geven wat betreft de 'nieuwe werkwijze'. Er zijn vier organisaties die zich als koploper aangemeld hebben. Samen met hen worden de best practices en de dilemma's in beeld gebracht. De filmpjes worden begin 2020 opgenomen.

2019-B Digitale Registratie en ontsluiten van data

Doel: draagvlak creëren voor het belang van eenduidige registratie in het Digitale Dossier (DD) JGZ ten behoeve van zowel individuele zorg aan elke jeugdige als aan beleidsinformatie en onderzoek. De Basisdataset (BDS) vormt de inhoudelijke basis van het DD JGZ.

- Met een adviseur informatievoorziening zijn gesprekken geweest met partijen betrokken bij het BDS-proces. Bevindingen zijn in december teruggekoppeld aan het bestuur van ActiZ Jeugd. Een afspraak met GGD GHOR Nederland wordt gepland.
- De e-learning juridische toolkit is sinds april beschikbaar via de JGZ Academie. In de e-learning leert de JGZ-professional hoe gehandeld moet worden in situaties waar de privacy van jeugdige en/of gezagdragers een rol speelt. De module bestaat uit diverse onderdelen zoals privacy in de JGZ, leeftijdsgrenzen en gezag, rechten van jeugdigen en gezagsdragers, informatie noteren, informatie delen en de uitzonderingen bij jeugdigen die in hun ontwikkeling bedreigd worden.
- Digitale gegevensuitwisseling tussen geboortezorg en de JGZ. Dit onderwerp stond op de concept roadmap (met betrekking tot transmurale digitale gegevensuitwisseling in de zorg) van VWS. Een businesscase zou, samen met VWS, uitgewerkt worden. VWS heeft, op advies van het Informatieberaad, de planning gewijzigd waardoor dit onderwerp niet verder uitgewerkt wordt. ActiZ Jeugd, GGD GHOR Nederland en het NCJ zijn verder gegaan, samen met het programma Babyconnect. Daarvoor is er een bijeenkomst geweest met alle betrokken partijen en besproken wat er al is en wat er nog moet gebeuren om de digitale gegevensuitwisseling te realiseren. In 2020 wordt de gegevensuitwisseling tussen de geboortezorg en de JGZ verder uitgewerkt.
- VNG heeft opdracht gegeven aan partijen, betrokken bij het BDS-proces, een beheerdocument op te stellen voor het hele BDS-proces. Het NCJ is verantwoordelijk voor het inhoudelijk beheer van de BDS. In het beheerdocument wordt ook de regie op het hele BDS-proces beschreven, zodat JGZ-professionals sneller met een actuele BDS-versie kunnen werken. Het NCJ lijkt een logische keuze bij deze regievoering (en daarmee deel financiering VNG te krijgen om dit uit te voeren). Het eerste kwartaal van 2020 is dit beheerdocument gereed.
- In 2019 hebben alle JGZ-organisaties een JIB-brochure gekregen waarin een JIB- jaarverslag 2018 stond met uitleg over het JIB-proces inclusief de wijze waarop JIB-data naar het CBS gestuurd kan worden voor onderzoek.
- Het NCJ neemt deel in de WAC over indicatoren Kansrijke start waarbij BDS-elementen deels een rol spelen.
- Vanaf 16 december komen alle zwangeren in aanmerking voor de maternale kinkhoestvaccinatie. Het NCJ heeft de BDS hiervoor aangepast en een registratieprotocol geschreven. De wijzigingen in de BDS staan in BDS-versie 3.2.6.

2019-B Academisering van de JGZ

Doel: academisering van de JGZ in gang zetten.

Langs verschillende lijnen zijn activiteiten in gang gezet die de academisering in de JGZ aanjagen.

JGZ Onderzoeksagenda

- Gezocht is naar een manier om onderzoeksresultaten voor de JGZ te duiden en een vertaalslag te maken van wetenschappelijk onderzoek naar de praktijk. Dit heeft geresulteerd in een nieuw initiatief om de academisering van de JGZ te stimuleren: de Stippel-Brigade. Leden van de Stippel-Brigade willen, op basis van actuele wetenschappelijke inzichten, hun collega's meer handvatten geven voor de spreekkamer en onderbouwing bieden bij beleidskeuzes. De eerste groep, van zes enthousiaste JGZ-professionals met wetenschappelijke affiniteit zijn in september met accreditatie geschoold in het duiden van wetenschappelijke publicaties. Deze groep deelt en bespreekt met elkaar wetenschappelijke artikelen die relevant zijn voor de JGZ en draagt zo bij aan het ontwikkelen van de JGZ op basis van wetenschappelijke kennis. De Stippel-brigade wordt in 2020 gecontinueerd zodat de groep groeit.

Wetenschappelijk AdviesCommissie (WAC) en stimuleren (promotie)onderzoek

- De WAC kwam twee keer bijeen (het NCJ is ambtelijk secretaris en organiseert de bijeenkomsten) en besprak o.a.: aioto-plekken, het onderzoeksthema 'Armoede', het bevorderen van evidence based practice in de JGZ, de Subsidieoproep 'Kansrijke Start met Big Data' en succesfactoren promotie-onderzoek binnen en door de JGZ. Het artikel hierover, 'Lessons learned' is door het NCJ en de AJN online gepubliceerd. Reacties van JGZ-professionals die hieruit volgden worden geagendeerd in de WAC in 2020. Ook is één keer aangesloten bij de promovendi-kring en drie keer bij de wetenschappelijke commissie van de AJN, onderwerpen waren vakmanschap, het EUSUHM en het Actieprogramma Zorg voor de Jeugd. Er werden vijf aiossen en enkele masterstudenten begeleid in hun onderzoeksstage. Het NCJ is bij meerdere onderzoeksprojecten betrokken als projectadviseur.

Wergroep Destigmatisering en Sociale Inclusie jeugd

- De werkgroep heeft onder andere een literatuurstudie uitgevoerd die inzichten geeft over de omvang en aanpak van het probleem. Het NCJ sluit aan vanuit de pijler weerbaarheid en het thema schoolverzuim van de JGZ Preventieagenda
- Deelname aan het mini symposium over Early Life Stress in februari 2019.

4.2 Projecten en resultaten 2019-B

Additioneel gefinancierd door VWS

2019-S60 Coördinatie landelijke commentaarronde Richtlijnen Rijksvaccinatieprogramma/RVP

Doel: bijdragen aan de uitvoering van de richtlijnen RVP

- Het RIVM-Centrum Infectieziektebestrijding (CIB) heeft het NCJ gevraagd mee te werken aan de professionele RVP-richtlijnen door het coördineren van de landelijke commentaarronde wanneer een update van één van de richtlijnen plaatsvindt. In 2019 is feedback verzameld op de RVP-richtlijn Rota-virus, de professionele RVP-richtlijn Uitvoering Rijksvaccinatieprogramma 2020 en de Richtlijn Maternale Kinkhoest.
- Het NCJ participeerde in het Landelijk RVP overleg van het RIVM en de werkgroep 12+ om te kunnen adviseren over het delen van kennis over het RVP met het JGZ-veld, het verhogen van de vaccinatiegraad, het verbeteren van de communicatie richting jeugdigen en ouders en mogelijke andere thema's zoals maternale kinkhoestvaccinatie. Ook had het NCJ een rol in de aansluiting van het RVP op andere JGZ-kennis thema's, zoals het LPK.

4.3 Projecten en resultaten 2019-B

Additioneel gefinancierd

2019-S4 Implementatie JGZ Richtlijnen en 2019-S10 Praktijktest richtlijnen

Doel: om ervoor te zorgen dat JGZ Richtlijnen landelijk worden gebruikt, zijn structurele implementatieactiviteiten noodzakelijk. Met financiële ondersteuning van ZonMw biedt het NCJ sinds 2012 diverse tools en activiteiten aan die het gebruik van JGZ Richtlijnen door JGZ-professionals ondersteunen en bevorderen.

- Bij de publicatie van elke JGZ Richtlijn is een pakket van toolkit producten t.b.v. de implementatie beschikbaar, met positieve reacties als gevolg. De toolkit is geëvalueerd, enkele aanbevelingen zijn:
 1. Extra promotie van implementatieproducten die minder gebruikt worden maar wel relevant zijn, met name producten gericht op borging en monitoring.
 2. Blijven verkennen en onderzoeken hoe de implementatietoolkit doorontwikkeld en verbeterd kan worden, om zo beter aan te sluiten op de behoeften van professionals, jeugdigen en ouders (o.a. doorontwikkeling JGZ Richtlijnspeel en -app, ontwikkelen online community etc.).
 3. In het kader van een slimmere samenwerking kan het NCJ de JGZ-professionals actief benaderen die mee willen helpen in de ontwikkeling van implementatieproducten.
 4. Het continueren van het tegelijkertijd publiceren van een richtlijn met een zo volledig mogelijke implementatietoolkit,
 5. Met het oog op de ontwikkeling van de modulaire richtlijnen is het van belang om na te denken over implementatie en welke veranderingen dit met zich meebrengt voor de implementatietoolkit.

Deze aanbevelingen worden in 2020 opgepakt. Ook de behoeften uit het netwerk en adviezen uit het rapport van project 'JGZ Richtlijnen Slimmer en Sneller' (GGD Fryslan) worden bij de doorontwikkeling in 2020 meegenomen.

- Bij iedere nieuw gepubliceerde JGZ Richtlijn in 2019 werd een animatiefilmpje gemaakt. Voorbeelden hiervan zijn de video's bij de JGZ Richtlijn Extremiteten, JGZ Richtlijn Ondergewicht of de JGZ Richtlijn Opsporing Oogafwijkingen.
- Alle JGZ Richtlijnen zijn gepubliceerd in de JGZ Richtlijnen App, direct te downloaden via de NCJ website.
- Het NCJ organiseerde richtlijn-werksessies met het Netwerk Implementatie. De sessies zijn positief geëvalueerd en leidden tot concrete documenten. In het Implementatieatelier in het najaar kwam het thema ouderschap en richtlijnen aan bod.
- Het Netwerk Implementatie is pro-actief geïnformeerd over JGZ Richtlijn ontwikkelingen en nieuws, sinds mei ook digitaal via een LinkedIn groep. Het NCJ stimuleert netwerkliden zelf ook actief bij te dragen en uit te wisselen. Het NCJ is vraagbaak voor netwerkliden én andere professionals/staf/MT over richtlijnontwikkeling en -implementatie.
- Het NCJ stimuleert netwerkliden actief om het gebruik van JGZ Richtlijnen te monitoren middels een digitale vragenlijst, welke na maximaal één jaar na publicatie van de richtlijn beschikbaar is. In 2019 zijn 32 monitoring-vragenlijsten opgevraagd.
- Om informatie over en uit de richtlijnen te ontsluiten voor ouders en jongeren is bij alle publicaties van JGZ Richtlijnen gelijktijdig de tekst voor Opvoeden.nl geactualiseerd.
- Aan de JGZ Academie zijn twee nieuw ontwikkelde e-learning modules toegevoegd: Depressie en Angst. Deze modules helpen JGZ-professionals bij het toepassen van de JGZ Richtlijnen Depressie en Angst. Ook is het NCJ vraagbaak voor gebruikers en de superusers die het gebruik van de JGZ Academie voor hun eigen organisatie coördineren.

2019-M15 Digitale registratie en ontsluiten van data

Doel: opleveren van betrouwbare, vergelijkbare gegevens over de jeugd-gezondheidszorg in Nederland als basis voor gezonde beslissingen.

Jeugd In Beeld (JIB)

- Er is een addendum uitgegaan naar JIB-organisaties m.b.t. financiering. Vijf JGZ-organisaties hebben, ondanks herinnering, niet gereageerd.
- In juni is er een minisymposium geweest over JIB en onderzoek CBS-JGZ. Er waren ruim 80 deelnemers met verschillende achtergronden (diverse disciplines, JGZ-organisaties, onderzoekers, ministerie SZW, ActiZ Jeugd, GGD GHOR Nederland, ZonMw, en TNO). De JGZ-organisaties waren enthousiast. Vijf organisaties hebben direct de intentie uitgesproken mee te gaan doen. Vervolgens hebben alle JGZ-organisaties een deelnameovereenkomst JIB, de JIB brochure ontvangen met een begeleidende brief waarin de voordelen van JIB, van het meedoen met CBS en onderzoek zijn toegelicht. Helaas hebben slechts twaalf JGZ-organisaties de overeenkomst ondertekend geretourneerd. Uiteindelijk zijn in 2019, vanwege de financiering JIB door JGZ-organisaties, zes JGZ-organisaties gestopt met JIB en zijn vier organisaties gefuseerd tot één organisatie. Hierdoor is een groot financieel tekort ontstaan en heeft het NCJ moeten besluiten te stoppen met JIB per 1 januari 2020. In 2020 wordt wel gekeken naar doorstartmogelijkheden.
- Met het CBS zijn verkennende gesprekken gevoerd over mogelijkheden tot samenwerking. Deze gesprekken worden in 2020 gecontinueerd.

Game voor zorgregistratie

- De Serious Game 'Zorgen zonder zorgen' is opgeleverd. Accreditatie is toegekend. Deze game draagt bij aan het bewustzijn van JGZ-professionals ten aanzien van hun eigen gedrag in het eenduidig vastleggen van informatie in het Digitaal Dossier JGZ (DD JGZ) en de invloed daarvan op de rest van de zorgketen. De game kan worden ingezet om de implementatie van en registratie conform de BDS JGZ te versterken. Het spel is in december voor het eerst gespeeld. Inmiddels hebben meerdere organisaties interesse getoond.

Childhood Obesity Surveillance Initiative (COSI)

- Het NCJ participeert samen met het RIVM in het internationale onderzoeksprogramma van de WHO: Childhood Obesity Surveillance Initiative (COSI) door cijfers die via JIB worden verkregen, te delen met de WHO.
- In december is duidelijk geworden dat de rapportages uitgewerkt kunnen worden. Alle JIB-organisaties is gevraagd of de verzamelde JIB-data van alle JIB-onderwerpen bewaard mogen blijven, zodat lopende onderzoeken gecontinueerd kunnen worden. In 2020 wordt hier verder aan gewerkt.

2019-S16 Samen e-learning maken

Doel: opzetten van een efficiënte werkwijze die afstemming en samenwerking tussen JGZ-organisaties mogelijk maakt bij het zelf ontwikkelen van e-learning en blended learning. JGZ-organisaties kunnen zelf, liefst samen met een andere JGZ-organisatie, een e-learning maken. Alle e-learnings worden vervolgens met elkaar gedeeld via de JGZ Academie en kunnen gemakkelijk up-to-date worden gehouden. Hiermee draagt de JGZ gezamenlijk bij aan het bieden van maatgerichte e-learning in de JGZ Academie.

- JGZ-organisaties investeren veel in de (bij)scholing van hun JGZ-professionals. Om dit efficiënter te kunnen doen vertalen JGZ-organisaties samen de scholingsbehoefte naar (aanvullende) e-learning en delen deze via de JGZ Academie. Het NCJ heeft hiervoor een tool waarmee zelf e-learning gemaakt kan worden en faciliteert de afstemming en ondersteuning. De tool heeft een vast template met verschillende soorten interactieve oefeningen. Er is ook een handboek 'Stappenplan e-learning' beschikbaar. De inhoud van een scholing kiezen JGZ-organisaties zelf. Zes JGZ-organisaties zijn bezig met het ontwikkelen van een e-learning. Één e-learning (mediaopvoeding) is al gemaakt en beschikbaar in de JGZ Academie. Door JGZ-organisaties ontwikkelde e-learnings die in 2020 beschikbaar komen zijn: inwerken, groeicurve, uniform registreren, mondzorg en Van Wiechen Onderzoek.

2019-S14 JGZ Richtlijns spel Serious Gaming

Doel: het op een laagdrempelige wijze up-to-date houden van kennis over de JGZ Richtlijnen en mogelijkheid bieden om vragen te stellen en feedback te geven op (de inhoud van) een richtlijn.

- Het spel is ontwikkeld in mei 2018 en zeer positief geëvalueerd in het eerste kwartaal van 2019. Inmiddels zijn ruim 5.000 spelers actief en hebben gezamenlijk bijna 600.000 vragen beantwoord (waarvan 63% correct). 97% van de deelnemers wil dat het spel doorgaat.
- Middels aanvullende subsidie van ZonMw en co-financiering van het NCJ en platform Redgrasp blijft het spel actief in 2019. In het vierde kwartaal van 2019 heeft het NCJ inzichtelijk gemaakt hoe het spel na 2019 bekostigd kan worden en een vaste plaats kan krijgen binnen implementatieactiviteiten voor JGZ Richtlijnen.
- Inhoudelijk is het opstellen van goede vragen een tijdrovende bezigheid. Op dit moment bevat het spel 625 vragen (800 begroot in de aanvraag). In 2019 is gestart met een boost van 120 nieuwe vragen over de bestaande richtlijnen. Tevens werden de richtlijnontwikkelaars van de nieuw ontwikkelde richtlijnen gevraagd om 10 vragen over de richtlijn voor het Richtlijns spel te maken. Eind 2019 zijn er 27 nieuwe vragen uit de boost van 120 gemaakt. De rest volgt in 2020.

2019-S20 Blauwdruk Prenatale Registratie

Doel: de Blauwdruk biedt een kader bij de ontwikkeling van een digitale oplossing voor de registratie van prenatale zorg aan (aanstaande) ouders, zodat de kwaliteit van de zorg dankzij uniforme en gestructureerde registratie goed geborgd kan worden.

- Steeds vaker biedt de JGZ individuele prenatale begeleiding aan aanstaande ouders die dit nodig hebben. Naast de wettelijke registratieplicht bij het geven van individuele zorg, is er bij JGZ-professionals ook behoefte aan registratie ten behoeve van de continuïteit van zorg en om de inhoudelijke aspecten van de zorg te kunnen verantwoorden. Binnen dit project wordt een 'Blauwdruk Registratie van prenatale zorg door de JGZ' ontwikkeld met daarin het pakket van eisen, waarmee duidelijk is waaraan een prenataal registratiesysteem moet voldoen.
- Er zijn vruchtbare gesprekken gevoerd met de verschillende interventie-eigenaren. We hebben met hen afstemming bereikt over de registratie van psychosociale factoren op basis van de ICF-CY. Ook de registratiedoelen zijn besproken en de verbinding met de registratie van de maternale kinkhoest is gelegd. Voor een aantal prenatale interventies hebben we

casuïstiek uitgewerkt en met behulp van reeds beschikbare standaarden hebben we een voorstel gemaakt voor de bijbehorende registratie. De uitgewerkte casuïstiek hebben we visueel gemaakt zodat er een beeld verkregen wordt hoe de registratie eruit zou kunnen komen te zien. Ook een datamodel is hierbij gepresenteerd. Dit alles hebben we voorgelegd aan focusgroepen en aan de koepelorganisaties en onze projectgroepleden. Het geheel is enthousiast door hen ontvangen.

- Bijzondere meerwaarde hadden de uitgebreide gesprekken die we hebben gevoerd met de interventie-eigenaren van verschillende prenatale interventies. Naar onze mening is het dan ook waardevoller om de JGZ-organisaties en -professionals in review rondes en in focusgroepen een rol te geven waarbij zij op grond van diverse voorstellen kunnen reageren. In het voortgangsverslag aan ZonMw begin juni is dit opgenomen en op 18 juni is deze wijziging gemeld per mail.
- Tot slot is de focus in de blauwdruk gericht geweest op prenatale registratie. Echter is gebleken dat veel interventies die prenataal worden ingezet ook postnataal nog doorlopen. Er is een vervolgproject nodig om ook die registratie goed uit te werken.
- Eind 2019 hebben we de blauwdruk opgeleverd en we streven ernaar om in 2020 hier een vervolg aan te geven.

5

Projecten Slimme samenwerking

Slim samenwerken is de kleefkracht tussen de Impactvolle praktijk en het Waardevol vakmanschap in de JGZ. Samenwerking vergroot ieders relevantie en zorgt voor resultaten met impact op individuele en op collectieve schaal. Als we vinden dat alle jeugdigen en hun ouders toegang moeten hebben tot de beste jeugdgezondheidszorg, dan moeten we los van goede kwaliteit en gedreven professionals ook steeds beter en slimmer samenwerken. We creëren gemeenschappelijke agenda's, zoals de JGZ Preventieagenda en de JGZ Techagenda, waarmee we steeds verder komen in het aanpakken van maatschappelijke uitdagingen. Die samenwerking zoeken we niet alleen binnen de JGZ, maar juist ook daarbuiten. Samen werken we aan nieuwe concepten die ons werk slimmer, sneller en simpeler maken. Hierdoor kunnen we beter inspelen op de vragen van jeugdigen en hun ouders.

5.1 Projecten en resultaten 2019-C Gefinancierd uit instellingssubsidie

2019-C Samenbrengen van vakmensen rondom inhoudelijke vraagstukken

De JGZ heeft een unieke rol dankzij haar expertise op preventie. Met de pijlers van de JGZ Preventieagenda kan de JGZ maatschappelijke problemen aanpakken. Naast een aantal coördineren activiteiten is er voor de verschillende pijlers en voor de aanpak van de verschillende maatschappelijke problemen veel gedaan. Dit wordt hieronder per pijler en per actieplan voor het maatschappelijk probleem beschreven.

Doel JGZ Preventieagenda: het NCJ deelt samen met de branche-, beroepsverenigingen en de JGZ-organisaties kennis over preventie via de JGZ Preventieagenda.

Coördinatie

- De activiteiten en resultaten van de preventiepijlers en actieplannen zijn afgestemd waarbij gebruik is gemaakt van elkaars kennis en ervaringen. Er vonden vier strategische overleggen JGZ Preventieagenda plaats met alle trekkers van pijlers en actieplannen bij elkaar, vier overleggen met de regiegroep JGZ Preventieagenda met ActiZ Jeugd, GGD GHOR Nederland en het NCJ en één keer een gezamenlijk overleg over de toekomst van de JGZ Preventieagenda. In november 2019 heeft het NCJ deelgenomen aan de 24-uurs sessie en input geleverd voor de Strategische Koers en Ontwikkelagenda 2020-2022 van de JGZ-organisaties.
- Het NCJ werkt voortdurend aan het vergroten van de bekendheid van de JGZ Preventieagenda binnen en buiten de JGZ-organisaties. Ook de inzet van communicatiemiddelen is hierbij belangrijk, zoals de themanieuwsbrieven en de nieuwsbrief JGZ Preventieagenda. Daarnaast door ondersteuning te bieden bij de (door)ontwikkeling van pijlers en actieplannen d.m.v. landelijke, regionale en lokale ontmoetingen. Zo is het NCJ onder andere aanwezig bij de Voor de Jeugd dag met de JGZ Preventieagenda. Zie voor de overige activiteiten de verschillende pijlers en actieplannen.
- De samenwerking is verstevigd met (landelijke) partners rondom onderwerpen van landelijke actieprogramma's (zoals Kansrijke Start samen met het College Perinatale Zorg en Pharos) om de positie van de JGZ te verstevigen en duidelijk aan te geven wat de JGZ te bieden heeft (dit komt ook terug bij de pijlers).
- De JGZ Preventieagenda wordt steeds meer onderdeel van onze gesprekken binnen maar ook buiten de JGZ. Door onze actieplannen worden we gevraagd mee te doen aan landelijke allianties (zoals de landelijke Alliantie Kinderarmoede). De JGZ krijgt door onze activiteiten op de verschillende pijlers en actieplannen steeds meer een positie binnen het sociale, jeugd- en medische domein. Preventie krijgt daardoor meer aandacht.

Pijlers hechting & ouderschap

- Kennis, resultaten en good-practices over hechting en ouderschap zijn gedeeld met professionals via nieuwsberichten en bijeenkomsten en het themadossier Ouderschap op de NCJ website is geactualiseerd.
- Hechting is als onderwerp meegenomen in onze samenwerkingsactiviteiten rondom Kansrijke Start, samen met CPZ en Pharos.
- De pijlers hechting en ouderschap zijn verbonden met de ontwikkelagenda m.b.t. de inzet van methodieken en interventies.
- Ook is verbinding gemaakt tussen Early Life Stress, hechting, aansluiten bij ouders en ouderschap.
- Samenwerking met de (medische) geboortezorg hoe samen tijdig te signaleren en hierin samen op te trekken voor een Kansrijke Start (GIZ rondom de geboorte); hierbij advies gegeven vanuit pijlers hechting en ouderschap voor Kans voor de Veenkoloniën Goede Start (via GIZ).

- Ouderschap en aansluiten bij ouders wordt een steeds vanzelfsprekender onderdeel van het werk en er is veel interesse vanuit professionals en organisaties. Zo hebben we naast een aantal trainingen en workshops ook bijgedragen aan een bijeenkomst Kansrijke Start bij GGD regio Utrecht en is het thema in het Implementatieatelier Richtlijnen aan bod gekomen.
- Naar aanleiding van de pijler ouderschap is een samenwerking met Stichting het Vergeten Kind en de Ouderwijzer opgestart. Dit krijgt een vervolg in 2020.
- Met het Lectoraat Jeugd, Educatie en Samenleving van de Hanzehogeschool Groningen is een samenwerking opgezet rondom de film 'De Schaduwkanten van Ouderschap'. Er wordt een trainingsmodule opgezet om het gesprek te voeren met ouders, waarbij de samenwerking tussen professionals van verschillende disciplines centraal staat. Hierin krijgt de samenwerking tussen de pijlers hechting en ouderschap en het actieplan Aanpak Kindermishandeling vorm. Wordt vervolgd in 2020.

Pijler weerbaarheid

- Samen met relevante betrokkenen is gekozen voor een definiëring van de pijler weerbaarheid.
- Het themadossier Weerbaarheid is op de NCJ website gelanceerd en wordt continu geactualiseerd. Hiervoor worden bestaande informatie, onderzoeksgegevens, initiatieven en best practices rondom deze deelonderwerpen of aanzetten tot onderzoek m.b.t. de deelonderwerpen geïnventariseerd. Deelonderwerpen zijn in categorieën onderverdeeld en geplaatst in een toolkit of themadossier op de NCJ website en/of gedeeld op de website, in nieuwsberichten of in (landelijke/regionale) bijeenkomsten.
- Er werden bijeenkomsten 'Werkplaats Gezond Verstand' georganiseerd rond diverse onderwerpen, namelijk: jongeren met chronische aandoeningen, passend onderwijs, mentale gezondheid (met alliantiepartners), mentale gezondheid (werksessie met samenwerkingspartners), een dialoogsessie met jongeren en participatie in onderzoek van 113-zelfmoordpreventie naar suicide onder jongeren.
- Een nieuwe samenwerking rond mentale gezondheid met externe landelijke partners is gestart en krijgt mogelijk in het eerste halfjaar van 2020 zijn beslag.

Pijler gezondheid

- Samen met de klankbordgroep is gekozen voor een definiëring van de pijler gezondheid waarbij focus is aangebracht terwijl tegelijkertijd verbinding is gemaakt met de landelijke programma's. De pijler gezondheid is met een themadossier Gezondheid op de NCJ website online gegaan. Deze pijler kent verschillende deelonderwerpen.
- In oktober is een interne presentatie verzorgd en een presentatie op het Kennisnetwerk JGZ.
- Wat betreft Gezonde leefstijl wordt ingezoomd op de vraag wat nodig is voor de JGZ om als adviseur op te treden richting gemeenten en welke ondersteuning vanuit het NCJ daarvoor gewenst is. Ook is hier samenwerking gezocht met de vereniging Arts & Leefstijl. Twee jeugdartsen zullen gefaciliteerd worden in een leefstijltraining en in samenwerking met het NCJ een ambassadeursrol oppakken voor dit thema en een positie krijgen in het expertteam van Arts & Leefstijl.
- Via een eigen hashtag wordt wekelijks inspiratie over de gezondheidspijler op social media gedeeld.
- Deelonderwerp van gezondheid is roken. Het NCJ is partner bij de Alliantie Nederland Rookvrij (ANR) en denkt mee en draagt bij vanuit het perspectief van de JGZ aan de missie van de ANR: 'minder (over)lijden aan roken'. De focus ligt hier bij de Rookvrije Generatie en de pijler om instroom van rokers te verkleinen (genoemd in het Meerjarenplan 2017-2020 van de ANR). Daarnaast is het NCJ, samen met Actiz Jeugd en GGD GHOR Nederland, ook

langs de zijlijn betrokken bij de Taskforce Rookvrije Start (TF-ST). De Taskforce Rookvrije Start is een initiatief van negen beroepsgroepen in de geboortezorg (vanuit JGZ de AJN en V&VN vakgroep Jeugd). Deze negen beroepsgroepen zetten zich in voor een rookvrije start voor ieder kind. Het NCJ is vertegenwoordigd in de klankbordgroep van PROMISE ('Protocol Rookvrij Opgroeien – Minimale Interventiestrategie Stoppen met roken Eerste levensfase'. Een sensitieve en geoptimaliseerde V-MIS voor lage SES groepen). Hierin is de samenwerking met VoorZorg opgezocht.

Early Life Stress

- 1 februari 2019 is tijdens een symposium de literatuurstudie 'Stress bij kinderen: hoe houden we het gezond?' in boekvorm gepresenteerd. Er is verbinding gezocht met andere disciplines die kennis hebben en zich bezighouden met Early Life Stress. Deze disciplines zijn bij elkaar gebracht tijdens een partnerbijeenkomst. Alle kansen en mogelijkheden die aangedragen zijn, zijn onderzocht en in een plan van aanpak geprioriteerd. Er is samenwerking gezocht met Game Solution en Rino Zuid om een mentaliserende game te maken voor professionals.
- Er werden vijftien workshops/lezingen over Early Life Stress gegeven.
- Onderzoekers hebben op verzoek een blog geschreven voor de NCJ nieuwsbrief.
- Er werden twee artikelen geschreven voor het Tijdschrift orthopedagogiek en kinderopvang.
- Tijdens het EUSUHM is de literatuurstudie naar Early Life Stress gepresenteerd en een declaration t.a.v. Early Life Stress ondertekend (het NCJ heeft beroepsverenigingen AJN en V&VN ondersteund bij het opstellen ervan) door de veertien lidorganisaties uit twaalf Europese landen verbonden aan de European Union for School and University Health and Medicine (EUSUHM). Zij maken een stevige vuist voor het voorkomen en tijdig signaleren van Early Life Stress .
- Samen met een student is een handout tienerstress opgesteld n.a.v. haar onderzoek hiernaar.
- Er is een samenwerking gestart met het unite-consortium (Wat zijn de mechanismen van veerkracht ten aanzien van jeugdtrauma's en hoe we deze kennis kunnen omzetten in effectieve interventies?) en een samenwerking met een consortium rondom Healthy EARly Life Start Applied (HEALS Applied): Hoe kunnen de kansen gedurende de eerste 1.000 dagen geoptimaliseerd worden door het reduceren van stress en haar negatieve impact in routine JGZ? Beiden gaan uiteindelijk niet door.
- Op 23 mei vond het Jeugd in Onderzoek van 2019 plaats met als één van de thema's stress (in de vroege jeugd). Tijdens deze editie van Jeugd in Onderzoek waar 310 deelnemers waren deelden onderzoekers en experts, waaronder Carolina de Weerth en Bram Orobio de Castro, hun onderzoeksresultaten over het effect van stress op de jeugd. Naast stress waren er ook de thema's; wat werkt in de praktijk, preventie en de verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp. Jeugd in Onderzoek is zeer positief geëvalueerd door de deelnemers en organiserende kennisinstituten. Voorbereidingen voor Jeugd in Onderzoek op 12 mei 2020 zijn gestart het jaarlijks wisselende thema zal dan worden 'gelijke kansen'.

Actieplan Aanpak Kindermishandeling

- Monitoring: de items voor de monitor zijn eind 2018 opgehaald in een bijeenkomst met de aandachtsfunctionarissen kindermishandeling. In 2019 zijn deze items verwerkt in Survey Monkey. De enquête is in het derde kwartaal 2019 uitgezet. Begin 2020 worden de resultaten en vervolgacties met de aandachtsfunctionarissen kindermishandeling besproken.
- Samen met GGD GHOR Nederland en ActiZ Jeugd is nagedacht over het maken van een overzicht van interventies die bij (de preventie van) kindermishandeling kunnen worden ingezet.

- In 2019 zijn twee landelijke bijeenkomsten georganiseerd voor de aandachtsfunctionarissen kindermishandeling. Op 18 januari stonden de meldcode, de opleiding (LVAK), Augeo en de registratie van kindermishandeling in het digitaal dossier centraal en op 4 oktober de forensisch medische expertise kindermishandeling (FMEK), het Landelijk Expertisecentrum Kindermishandeling (LEK) en de monitoring van kindermishandeling.
- Het NCJ heeft deelgenomen aan de kerngroep van het VWS programma 'Geweld hoort nergens thuis' en denkt mee over de oplossing van knelpunten die de uitvoeringspraktijk ervaart en over ondersteuningsmogelijkheden die vanuit het landelijk perspectief worden gezien.
- Met de PO- en VO-raad wordt in de beweging tegen Kindermishandeling samengewerkt aan de preventie en aanpak van kindermishandeling op scholen.
- Samen met team KIM wordt een congres voor 2020 voorbereid.
- Met Pharos vond afstemming plaats over preventie van Vrouwelijke Genitale verminking (VGV).
- Onderhouden van het netwerk rond de aanpak kindermishandeling; met VT, LVAK, Leck, Kinderrechtencollectief, Kinderombudsvrouw, etc.

Actieplan Aanpak Schoolverzuim

- Er werden twee bijeenkomsten georganiseerd voor de experts schoolverzuim van de JGZ-organisaties. Geïnterviewd werd op welke wijze de expertrol beter kan worden vormgegeven. Hieruit blijkt dat accreditatie voor de bijeenkomsten daarbij helpt. In 2020 zal dit geëffectueerd worden.
- De 'registratie op orde': het bleek dat het NCJ nodig was om regie te nemen op dit vraagstuk. Deze regierol is opgepakt met landelijke partners en leidde tot een initiatief onderzoek geoorloofd schoolverzuim (met belang registratie). Dit onderzoek wordt opgepakt met met VWS-OCW en Ingrado en krijgt in 2020 een vervolg.
- Er is aangesloten bij landelijke overleggen en congressen rondom schoolverzuim (o.a. het thuiszitterscongres en regionale symposia), waarbij het belang van de rol van de JGZ in het kader van schoolverzuim is benadrukt.

Actieplan Aanpak Armoede

- De inspiratiepagina armoede op de NCJ website is geactualiseerd en uitgebreid met achtergrondinformatie over de Alliantie Kinderarmoede.
- De inspiratiepagina Kansrijke Start (hier genoemd vanwege de link met armoede) is met medewerking van GGD GHOR Nederland en ActiZ Jeugd en verschillende JGZ-organisaties toegevoegd aan de NCJ website.
- Er werden drie bijeenkomsten georganiseerd met de aandachtsfunctionarissen Armoede (vertegenwoordigers van JGZ-organisaties rondom thema armoede).
- Samen met Alles is Gezondheid en Missing Chapter Foundation is het NCJ initiatiefnemer van de Alliantie Kinderarmoede, deze is officieel gelanceerd op 26 maart 2019. Hiermee geeft het NCJ vorm aan de landelijke samenwerking van de JGZ en andere (private en publieke) partijen rondom het thema kinderarmoede. Meer dan 225 partners zijn in 2019 aangesloten bij de Alliantie Kinderarmoede.

Organiseren ontmoetingen met de JGZ

- Er vonden vier werkconferenties voor hoofden en managers JGZ plaats.
- Er vonden drie Kennisnetwerken JGZ plaats. In februari was het thema Kansrijke Start, hierbij waren 40 JGZ-organisaties vertegenwoordigd. In mei stond de toekomstvisie van verschillende JGZ-organisaties en de nieuwe rol van de staf- en beleidsmedewerkers JGZ bij het opstellen van die toekomstvisies centraal, hierbij waren 30 JGZ-organisaties vertegenwoordigd. Tijdens de bijeenkomst in oktober ging het over de pijlers weerbaarheid en gezondheid en de ketenaanpak Overgewicht, hierbij waren 15 organisaties vertegenwoordigd.

- Er werden vier innovatieateliers aangeboden. De thema's op de innovatieateliers waren: Hoe creëer je ruimte voor innovatie in een organisatie die vol zit?, Jongeren via vlogs stimuleren tot een gezonde leefstijl, JGZ verspreidingsplaats van kinderzwerfboeken, Kansen en mogelijkheden voor innovatie rondom de maternale kinkhoest, het ZorgInnovatieNetwerk en ontwikkelingen om beweging bij kinderen te stimuleren en productinnovatie binnen de JGZ. Innovatiepioniers maken steeds vaker van de mogelijkheid gebruik om introducees mee te nemen waarmee het inzetten van de frisse blik/vreemde eend steeds meer gewaardeerd wordt om tot vernieuwing te komen.
- Op 23 mei vond het Jeugd in Onderzoek van 2019 plaats met als één van de thema's stress (in de vroege jeugd). Tijdens deze editie van Jeugd in Onderzoek waar 310 deelnemers waren deelden onderzoekers en experts, waaronder Carolina de Weerth en Bram Orobio de Castro, hun onderzoeksresultaten over het effect van stress op de jeugd. Naast over stress ging waren er ook de thema's; wat werkt in de praktijk, preventie en over de verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp. Jeugd in Onderzoek is zeer positief geëvalueerd door de deelnemers en organiserende kennisinstituten. Voorbereidingen voor Jeugd in Onderzoek op 12 mei 2020 zijn gestart het jaarlijks wisselende thema zal dan worden "gelijke kansen";
- We leverden bijdragen vanuit het Actieplan Aanpak Armoede en de Alliantie Kinderarmoede aan twee congressen van Divosa over Armoede en Schulden. In september waren ongeveer 35 mensen aanwezig vanuit het sociaal domein en de gemeentelijke overheid en in november waren dit er vijftien.
- Inclusieve JGZ (onderdeel van de pijler gezondheid en relatie met de pijlers hechting en ouderschap) wordt als onderwerp meegenomen in onze activiteiten rondom het landelijke Actieprogramma Kansrijke Start. De activiteiten zoals eerder beschreven in ons projectplan worden daardoor meer omgebouwd naar samenwerkingsactiviteiten met Pharos en met het College Perinatale Zorg (CPZ). 27 september 2019 organiseerden we samen met Pharos en TNO een bijeenkomst voor de geboortezorg en jeugdgezondheidszorg rondom cultuursensitieve en stress-sensitieve zorg: tachtig professionals uit de geboorte- en jeugdgezondheidszorg waren aanwezig.

Bijdrage leveren aan Opvoeden.nl/ Opvoedinformatie.nl

- Het NCJ participeerde in de redactieraad van Opvoeden.nl (per 1 januari 2020: Opvoedinformatie.nl) en leverde een bijdrage aan het valideren van inhoudelijke teksten. Voor de preventieve teksten gerelateerd aan JGZ Richtlijnen is het NCJ de juiste partner. Veel gezondheidsklachten gerelateerde teksten over kinderen zijn curatief en medisch specialistisch en gaan weinig over preventie. Voor herziening van teksten over deze onderwerpen is samenwerking met de curatieve sector nodig. Het NCJ stemt daarom met Opvoeden.nl af hoe de medische teksten het beste, wetenschappelijk verantwoord, gevalideerd kunnen worden en heeft daarvoor een voorstel gemaakt per specifiek medisch onderwerp.

Deelname aan externe werkgroepen/commissies

- Met als doel kennis over het belang van preventie en over de JGZ te verspreiden, nam het NCJ deel aan diverse externe werkgroepen en overleggen zoals de Landelijke Borstvoedingsraad, het Thuiszittersoverleg, (eventuele opvolger van de) beleidscoalitie onderwijs-zorg-jeugd, het overleg mentale gezondheidsvaardigheden jeugd (VWS), Lansbrekersoverleg (slim samenwerken tegen schooluitval), Wetenschappelijke commissies van de V&VN en de AJN, Profielcommissies Postinitiële JGZ-opleidingen. Het NCJ zorgt voor het JGZ-perspectief in diverse externe werkgroepen en landelijke bijeenkomsten.

Doel JGZ Techagenda: het creëren van draagvlak binnen de JGZ voor het gedachtegoed van (de projecten die vallen binnen) de JGZ Techagenda

Techberaad

- Er werd drie keer een techberaad (frequentie 8 weken bleek te hoog) georganiseerd: dit beraad fungeert als denktank voor de inrichting van het nieuwe JGZ-landschap, waarin de online en de offline wereld een organische eenheid vormen, met reflectie op lopende en komende ontwikkelingen.

JGZ Techagenda

- JGZ-organisaties blijven wat achter in het aanmelden van nieuwe innovaties. Nieuwe strategie: persoonlijke benadering door het NCJ met de vraag een desbetreffende innovatie aan de inventarisatie toe te voegen. Tegelijkertijd is er contact met GGD GHOR Nederland waar een stagiaire innovaties GGD-breed inventariseert. Aan deze stagiaire is gevraagd of hij JGZ-organisaties hiertoe wil stimuleren. Dit heeft helaas nog geen nieuwe aanmeldingen opgeleverd.
- Er is een intensieve samenwerking binnen het jeugddomein op het gebied van digitale innovaties gerealiseerd. Jeugdzorg en jeugdgezondheidszorg leren elkaar beter kennen en waarderen. Het event Samen Toekomst Maken 2020 wordt in samenwerking met onder andere Garage2020 georganiseerd.
- Extra: een denktank 'uitdagingen openstellen DD JGZ' is opgericht met deelnemers uit het veld waarbij wordt besproken waar JGZ-professionals tegenaan lopen als het DD JGZ per 01-07-2020 toegankelijk moet zijn voor gezaghebbers. Het NCJ participeert in de expertgroep 'Digitaal Machtigen in de zorg' vanuit VWS over dit onderwerp. De denktank vormt inmiddels de landelijke werkgroep die in 2020 een JGZ Richtlijn gaat schrijven over de uitvoering van deze wetswijziging. VWS is hierbij betrokken.

2019-C Geven van het goede voorbeeld: het NCJ in samenwerking met...

Doel: stimuleren en verstevigen van de samenwerking in het jeugd- en sociale en medische domein.

Integraal Werken in de Wijk (IWW)

- Het NCJ levert als lid van het IWW kernteam (vertegenwoordigd door werkplaatsen Sociaal domein, het Nji, Vilans, Movisie en het NCJ) een bijdrage aan deelprojecten van het IWW werkprogramma 2019. Rond de digitalisering van de Preventiematrix worden gesprekken gevoerd met de Universiteit van Utrecht. Drie kernpunten vallen op als het gaat om knelpunten met betrekking tot gemeenten: integrale aanpak, collectieve inkoop, monitoring en resultaatgerichtheid. Nagegaan wordt welke gemeenten goede voorbeelden op dit gebied hebben uitgewerkt en die dan goed te beschrijven en te delen.
- Er werd een kick-off van het jaarprogramma georganiseerd en geleid, ook werd de kick-off van 2020 voorbereid.
- De bijeenkomsten van de klankbordgroep IWW en de overleggen met VWS en VNG (elk kwartaal) werden voorbereid en bijgewoond.
- Het NCJ participeerde zes keer in het KAMZO overleg waarin naast eerder genoemde partijen ook Pharos participeerde.

Werkgroep Preventie en Vroegsignalering

- Voorzitten van deze werkgroep waarin gemeenten, kennisinstituten en de werkplaatsen Sociaal Domein participeren. Doel is het begrip preventie concreter te maken voor gemeenten, o.a. met

de Preventiematrix. De werkgroep Preventie en Vroegsignalering stond even on hold. Werkgroepleden hebben aangegeven het belangrijk te vinden maar komen matig naar de bijeenkomst en geven weinig tot geen respons op gestelde vragen. De gemeenten, voor wie we dit doen, zijn vrijwel structureel afwezig. VWS en VNG, opdrachtgevers, reageren niet. Reden om aan KAMZO-overleg voor te stellen deze opdracht terug te geven. KAMZO heeft de werkgroep gevraagd nogmaals e.e.a. goed te overwegen. De werkgroep is hiervoor in september bij elkaar gekomen en heeft een advies aan KAMZO opgesteld. Strekking is dat de werkgroep nuttig is en voortgang zinnig is. De partners in KAMZO-verband trekken hierin nu beter samen op.

Kennis delen JGZ en andere domeinen

- Er is (inhoudelijk) bijgedragen aan de lezingencyclus Opvoeden en Opgroeien i.s.m. andere kennisinstituten en de Universiteit Utrecht voor studenten en de achterban van kennisinstituten over maatschappelijke thema's.
- Het NCJ heeft geadviseerd bij de keuze voor het thema van de Week van de Opvoeding.
- Op 27 september heeft het NCJ een bijeenkomst georganiseerd met Pharos en TNO. Deze ging over sensitieve zorg (zowel cultuur- als stress-sensitief werken) voor geboortezorg- en JGZ-professionals. Deze werd gehouden in het kader van het landelijk Actieprogramma Kansrijke Start. Er waren tachtig professionals aanwezig. Als Kansrijke Start het thema is van onze bijeenkomsten werken we samen met Pharos en het CPZ. Dit gebeurt in goed overleg met GGD GHOR Nederland en Actiz Jeugd.

2019-C Doorlopende communicatie-activiteiten

Communicatie speelde een belangrijke rol binnen alle NCJ-projecten. Met communicatieadvies en -plannen op maat, zorgden we voor effectieve communicatie en interactie met de beoogde doelgroep(en) en kozen we voor een passende mix van media en middelen, zowel online als offline. De focus lag op beeldbepalende projecten die onze meerjarenbeleidsvisie ondersteunen, zoals de JGZ Preventieagenda, JGZ Techagenda, JGZ Vakmanschapsagenda, JGZ Onderzoekagenda en Early Life Stress. Hieronder wordt beschreven welke vaste communicatiemiddelen het NCJ doorlopend heeft ingezet om activiteiten van de Impactvolle praktijk, Waardevol vakmanschap en Slimme samenwerking onder de aandacht te brengen. Daarvoor werd een vast aantal middelen ingezet om:

- De JGZ-sector bekend te maken met beschikbare kennis, producten en diensten van het NCJ.
- De JGZ-sector op de hoogte te houden van actualiteiten en ontwikkelingen van binnen en buiten de JGZ-sector.
- Samenwerking en interactie tussen de JGZ en samenwerkingspartners te bevorderen en tot actie aan te zetten.

In de bijlage 'Communicatie statistieken 2019' wordt inzicht geboden in het bereik van NCJ communicatiemiddelen.

Resultaten communicatie

- Content werd geactualiseerd op de NCJ website voor diverse themapagina's en nieuwe content werd toegevoegd (o.a. nieuwsberichten, themapagina's, verslagen van bijeenkomsten, inspiratiedocumenten etc.). Ook werd de NCJ website verder geoptimaliseerd: de bibliotheek, de nieuwsbrieven pagina's, het gebruik van headings, de cookiemelding en de contactpersonen module.
- We verstuurden twaalf NCJ nieuwsbrieven, vier nieuwsbrieven JGZ Preventieagenda (i.s.m. GGD GHOR Nederland en Actiz Jeugd) en vier NCJ themaniewsbrieven over de onderwerpen Innovatie, Vakmanschap, Week van de Ouder en Impactvolle praktijk.

- Er werden vier nieuwe themadossiers gepubliceerd: Gezondheid, Integrale Vroeghulp, Kansrijke Start en Weerbaarheid. De pagina 'Interventies' werd vernieuwd en geactualiseerd.
- Het NCJ jaarverslag 2018 werd gepubliceerd inclusief een publieksversie met de highlights van 2018.
- Er werden diverse samenwerkingen gestart of verstevigd met (communicatie)adviseurs bij relevante organisaties.
- Er werd meegewerkt aan ruim veertig pers- en mediaverzoeken over uiteenlopende thema's.
- Er werd een jaarlijkse relatiedag georganiseerd om met relevantie samenwerkingspartners en ons NCJ netwerk stil te staan bij slim samenwerken.

5.2 Projecten en resultaten 2019-C

Additioneel gefinancierd

S5 Sterkste Schakels Samenwerking JGZ, sociale teams en onderwijs

Doel: de JGZ-organisaties en professionals kennen de werkzame elementen van samenwerking en kunnen deze ook gebruiken in hun dagelijkse praktijk met samenwerkingspartners.

- Er is onderzoek gedaan naar de samenwerking van de JGZ met het lokale sociale- en jeugddomein en met onderwijs. In dit onderzoek komen de werkzame elementen binnen die samenwerking aan het licht. Het project verliep gestaag en bijna geheel volgens plan, ondanks een aantal personele wisselingen. Er deden zes JGZ-organisaties mee en tien gemeenten. De interviews zijn afgenomen en de analyse is afgerond. In de zomer zijn zowel de (concept) deelrapportages als de (concept)eindrapportage opgeleverd. De eindrapportage is in een slotconferentie op 25 september besproken met alle deelnemers. De eindrapportage en de factsheet zijn in oktober opgeleverd. Een van de vervolgactiviteiten is het meewerken aan een verspreiding- en implementatieplan samen met andere projecten uit het desbetreffende ZonMw programma.

S22 ICT referentiearchitectuur JGZ

Doel: de eigen regie van ouders en de flexibilisering van de JGZ versterken met behulp van ICT-voorzieningen die schaalbaar zijn en kunnen communiceren en integreren met andere ICT-voorzieningen. Om ICT-voorzieningen duurzaam, integreerbaar, koppelbaar en schaalbaar te kunnen ontwikkelen zijn afspraken nodig, zoals die worden opgenomen in de ICT referentiearchitectuur JGZ.

- Op basis van Pura is een eerste opzet voor de referentiearchitectuur gemaakt en goedgekeurd door de reviewende partijen. Waar aanvankelijk werd besloten om voor de verdere uitwerking gebruik te maken van Zira, is als gevolg van voortschrijdend inzicht toch meer aansluiting bij Nora bepleit. Dat wordt nu uitgewerkt.
- Vooruitlopend op de publicatie is een (open source) Wikipagina aangemaakt. Deze is positief ontvangen.
- Alle fasen zijn op tijd afgerond, alleen de oplevering van de ICT referentiearchitectuur wordt pas 2020 i.p.v. eind 2019. Breed draagvlak is erg belangrijk voor de referentiearchitectuur JGZ. Derhalve vindt stelselmatig uitgebreide review en discussie plaats. Dat kost meer tijd dan was voorzien. Zo is er veel behoefte aan bijeenkomsten voor discussie, maar het was moeilijk tot een gemeenschappelijke datum te komen. Dit heeft geleid tot vertraging in de tijd, maar ook tot betere kwaliteit en een groter draagvlak – hetgeen de vertraging acceptabel maakt. In Q1 van 2020 wordt budgetneutrale verlenging bij ZonMW aangevraagd.

S23 Vroegsignalering JGZ cijfers JIB

Doel: Bij dit kwantitatieve onderzoek wordt gekeken hoe vaak de JGZ-professional een extra onderzoek, begeleiding of verwijzing afsprekt en of deze extra interventie wordt opgevolgd door de desbetreffende ouders/jeugdigen. Door inzicht te krijgen in de jeugdigen/ouders die interventies naar aanleiding van vroegsignalering (niet) opvolgen, kan de JGZ hier in de toekomst op anticiperen.

- De verplichte documenten aan ZonMw zijn ingeleverd.
- De begeleidingscommissie JIB en de gebruikersgroep JIB waren akkoord met het project.
- Het project is toch gestopt. Het onderzoek is goedgekeurd door de begeleidingscommissie en de gebruikersgroep. Het maken van de query's leverde problemen op. Een query-bouwer had geen tijd en de andere vroeg een bedrag dat hoger lag dan begroot. Doordat besloten is te stoppen met JIB per 1 januari 2020 is het niet mogelijk gegevens te verzamelen. Het project kan niet uitgevoerd worden. ZonMw zal hier in Q1 2020 over geïnformeerd worden.

S30 JGZ Techagenda Noaber

Doel: een verandering in de JGZ-sector bewerkstelligen richting een meer persoons-gerichte, participatieve, predictieve en preventieve JGZ, waarbij e-health en digitale technieken als enablers worden gezien voor betere zorg en meer gezondheid.

Activiteiten:

- Het 24/7 Platform voor Ouders heeft geleid tot een zelfstandig project (zie S31) waaraan zes JGZ-organisaties een bijdrage in geld en uren leveren. Met de subsidie van Noaber is een eerste versie van de website/het platform ontwikkeld. Er is €60.000 bijgedragen vanuit de JGZ. Dit bedrag wordt aangewend voor het interactieve platform en dan met name de 24/7 telefonie en chat. Daarnaast leveren alle betrokken JGZ-organisaties op alle activiteiten een bijdrage in uren.
- Textmining: met de GGD Groningen en JGZ Kennemerland is een projectplan opgesteld voor een subsidieaanvraag bij de VNG: 'Van denken naar doen'. Deze aanvragen zijn gehonoreerd. Voor de realisatie ervan wordt samengewerkt. JGZ Zuid-Holland West (JGZ ZHW) is ook geïnteresseerd in dit project, zij werken echter met een andere softwareleverancier dan de hiervoor genoemde organisaties. Dat leidt tot extra complexiteit in de samenwerking.
- JGZ Techagenda: het uitdragen van de JGZ Techagenda heeft geleid tot de ontwikkeling van een Strategische koers en Ontwikkelagenda voor 2020-2022 door en voor alle JGZ-organisaties. Voor realisatie van de visie worden vier pijlers opgesteld. Eén van de pijlers van de Ontwikkelagenda is 'I-JGZ', gericht op onder meer het doel zoals geformuleerd in deze rapportage bij S30.
- Project S30 is in 2019 afgerond. In feite zijn de doelstelling van dit project gerealiseerd in de realisatie van twee zelfstandige projecten: S31: het Platform voor Ouders. Er is subsidie gevonden voor de textmining van vroegsignalering van kindermishandeling, waarvoor ook een zelfstandig project wordt gestart.

S31 Platform Ouders

Doel: 24/7 Platform voor ouders met informatie, voorlichting, games, (gepersonaliseerd) advies en beschikbaarheid 24/7 van de JGZ via chat en telefonie

- Prioriteit wordt gegeven aan 24/7 chat en telefonie. Er is een partij gevonden voor de inzet van chat en telefonie buiten kantooruren en – voor wie dat wil – ook binnen kantooruren. Eind 2019 is de kick-off voor de pilot geweest met Santé Partners, JGZ ZHW en CJG Rijnmond. Tweede prioriteit is de ontwikkeling van het platform. Dit wordt begin 2020 weer opgepakt. Inmiddels zijn naast GGD GHOR Nederland, ActiZ Jeugd en het NCJ ook zeven JGZ-organisaties betrokken. Op de valreep van 2019 is GGD Drenthe aangesloten.

- De ontwikkeling van een landelijk platform (website) voor ouders is naar de toekomst geschoven. Daarmee vervalt voor de korte termijn een belangrijk communicatie- en marketing kanaal voor de 24/7 chat- en telefoondienst. Zodra de realisatie van de website weer wordt opgepakt, ontstaat ook weer een communicatie- en marketingkanaal voor de 24/7 chat- en telefoondienst.

O51 Platform 51

Doel: innovaties in het Jeugddomein meer te richten. Samen met andere key spelers de innovatieagenda bepalen. Ervoor zorgen dat 'innovaties by design' te schalen zijn. De verbinding tot stand brengen tussen de nodige lokale innovatie-energie en de landelijke coördinatie daarvan. Denken en doen, durven het voortouw te nemen, maar ook durven loslaten. Het opzetten van een gezond ecosysteem om het Jeugddomein.

- Er heeft een gesprek plaatsgevonden met DPG-en om in het Noorden van Noord-Holland een hub op te starten. Dit wordt een samenwerkingsverband rondom innovatie door drie GGD'en (GGD HN, GGD Zaanstreek Waterland & GGD Kennemerland). Besluit hierover volgt in 2020. Verschillende JGZ-organisaties onder de grote rivieren starten begin 2020 een eerste hub. Ook in Twente zijn gesprekken gevoerd met wethouders om te bezien of gestart kan worden met het inrichten van een publiek-private hub (gemeente-GGD-bedrijfsleven), dit loopt nog.
- Samen Toekomst Maken 2019 is georganiseerd en de datum voor het event in 2020 is bekend: 16 april 2020. We hebben twee inhoudelijke programmaonderdelen geadopteerd: 'Gezondheid & Welzijn' en 'Vakmanschap'. In april 2020 organiseren we een hackathon (1e 1.000 dagen).
- Het ondersteunende systeem van het project ENJOY is opgeleverd door Australië. Het omzetten voor de Nederlandse markt is een meer juridisch-technisch vraagstuk dan verwacht (o.a. AVG-proof maken). Het is nog onduidelijk hoe hier verder mee gegaan wordt in 2020.

O60 Innovatie en advies (maatwerk)

Doel: de innovatie slagkracht en professionalisering van organisaties te helpen versterken. Door organisaties op maat te ondersteunen en adviseren versnellen we om een sterke uitvoeringspraktijk en stevige positie in het sociale en medische domein en slim samenwerken te realiseren.

Ondersteuning op verzoek JGZ-organisaties

- 'Zelfsturing binnen de JGZ', 'Slim Samenwerken in de keten' en 'Iedereen kan netwerken' zijn voorbeelden van presentaties die op maat, in samenwerking en op verzoek van JGZ-organisaties zijn gemaakt en aangeboden.
- Workshops zijn verzorgd op de landelijke stafdag, t.b.v. jeugdverpleegkundige-ambassadeurs, VoorZorgcollege en Stevig Ouderschap over Early Life Stress, nieuwe rollen en wendbaarheid binnen de JGZ.
- Ook op congres arts en voeding, congres Samen gezond groot en Jeugd in Onderzoek zijn workshops verzorgd betreft Early Life Stress.
- t.b.v. de fuserende JGZ Zuid-Limburg is i.s.m. directie een visietraject ondersteund.
- Noord-Limburg wordt op verzoek ondersteund bij de ambitie de gezondste regio te worden.
- Workshop 'Samenwerken in de wijk' van GGD Fryslan is in samenwerking opgestart.
- Workshop 'Preventie van Kindermishandeling' tijdens het congres 'Geweld achter de voordeur'.
- Workshop over de Preventiematrix tijdens het congres De Dag van de Preventie.

- Voorzitterschap en workshop Early Life Stress verzorgd tijdens studiedag Armoede van Careyn (nu Jong JGZ).
- Projecten over hoe je als JGZ positie kunt pakken vanuit kennis van preventie; toegepast op wijken. Ambitie lokaal uitwerken in slimme samenwerking.
- Er zijn tien trainingen in de ouderschapstheorie georganiseerd, waarvan er nog drie in 2020 plaatsvinden. Tot nu toe zijn hier ruim 250 professionals bij betrokken, zowel vanuit de JGZ als vanuit het brede sociale domein. Daarnaast zijn verschillende workshops gegeven, o.a. bij de start van de Week van de Opvoeding in West-Betuwe.

O70 Beleidsadvisering en data

Doel: Het NCJ onderzoekt samen met externe partijen op welke wijze het gebruik van (big) data de beleidsadvisering aan gemeenten kan ondersteunen. Deze verkenning moet uiteindelijk leiden tot betere aansluiting van beleid en uitvoering op de behoefte van specifieke doelgroepen. Daarnaast zou deze verkenning een antwoord kunnen geven op de vraag in hoeverre de inzet van online technologie tot vermindering van de werkdruk bij professionals kan leiden.

- Bronnen voor big data staan gepubliceerd op de NCJ website bij het onderwerp beleidsadvisering.
- De samenwerking met Deloitte op dit punt loopt minder vlot dan verwacht. Derhalve is besloten om aan te sluiten bij de ideeën en ontwikkelingen voor (big) data onderzoek die zijn ontstaan vanuit het minisymposium rondom (big) data en onderzoek dat het NCJ in juni 2019 organiseerde.
- m.b.t. de inzet van online tools voor de vermindering van de werkdruk wordt nu eerst de verbinding gemaakt met de toepassingen die hiervoor al worden ontwikkeld: de beslisondersteuning op richtlijnen in het programma I-JGZ en de vroegsignalering voor kindermishandeling met behulp van kunstmatige intelligentie. De bevindingen in deze trajecten geven meer zicht op de wensen en mogelijkheden van professional.
- Daarnaast is er een verbinding met de inventarisatie door het NCJ van digitale innovaties en de JGZ-store. Het biedt geen meerwaarde hier een apart traject voor te volgen.
- Op grond van de overlap met andere NCJ-projecten, is geconcludeerd dat het niet verstandig is een zelfstandig project op dit onderwerp te continueren. We zullen vanaf 2020 vooral aansluiten bij de lopende ontwikkelingen:
 - De ontwikkeling van een Data Alliantie Preventie met als doel JGZ-data naar CBS voor onderzoek om preventie, en daarmee kansenongelijkheid, te verbeteren.
 - Het volgen van een aantal projecten die tooling ontwikkelen die moet leiden tot vermindering van werkdruk.
 - De ontwikkeling van de JGZ-store.

R18 Landelijk model ketenaanpak voor kinderen met overgewicht en obesitas

Doel: een lokale ketenaanpak voor kinderen met overgewicht of obesitas inrichten, gebaseerd op praktijkervaringen van de acht proeftuin gemeenten: Almere, Amsterdam, Arnhem, 's-Hertogenbosch, Maastricht, Oss, Smallingerland en Zaanstad.

- Het NCJ is als één van de vijf coalitiepartners (VU, RIVM, JOGG, Nji) betrokken bij de landelijke implementatie van het model. Het project bestaat uit vier hoofdonderdelen: Borging, Implementatie, Doorontwikkeling en Evaluatie. Het NCJ maakt deel uit van de stuurgroep.
- Een programmamanager is aangesteld.
- Veel tijd is gestoken in het bekend worden met het model van de ketenaanpak overgewicht. Er is geïnvesteerd in de kennismaking met diverse betrokkenen en ook in het inlezen in het model. Het programmaplan is geherstructureerd en er is gewerkt aan het opstellen van plannen van aanpak voor de diverse onderdelen. Door het zoeken naar de juiste modus voor de samenwerking in de werkgroepen waren er met name in het begin wat onduidelijkheden. Hierdoor is vertraging opgetreden. De planning is aangepast en ook de werkzaamheden zijn anders verdeeld. De ureninzet van het NCJ is hierdoor naar beneden bijgesteld.
- Een stakeholdersanalyse is opgesteld.
- Met de diverse proeftuinen is gesproken om input op te halen.
- Eind juni hebben we in Zaanstad een JGZ-bijeenkomst bijgewoond waar de ketenaanpak werd toegelicht.
- In gezamenlijkheid is gewerkt aan de voorbereiding en het geven van een scholing van drie dagen voor centrale zorgverleners. We hebben een actieve rol gespeeld in een bijeenkomst voor projectleiders.
- Uitleg gegeven aan staf- en beleidsmedewerkers in het Kennisnetwerk JGZ in juni 2019.
- We hebben een prioritering aangebracht in het benaderen van beroepsverenigingen, een top zeven is opgesteld en de voorbereidingen zijn op papier uitgewerkt. Met twee beroepsverenigingen zijn afspraken gepland.
- Er is een start gemaakt met een learning community voor zittende professionals.

R36 JGZ store

Doel: in het kader van het programma Versterking Uitvoeringspraktijk JGZ van ZonMw heeft een aantal JGZ-organisaties samen met ActiZ Jeugd, GGD GHOR NL en het NCJ een voorstel ingediend voor de realisatie van een JGZ-store: een winkel waarin digitale innovaties die zijn ontwikkeld bij één JGZ-organisatie ook beschikbaar zijn voor alle andere JGZ-organisaties.

- Op verzoek van ZonMw is gestart met het peilen van het draagvlak voor een JGZ-store bij de JGZ-organisaties.
- Het NCJ coördineert het project, onderhoudt de contacten met de softwareleverancier en stelt de rapportage op.
- Het prototype JGZ is ontwikkeld; middels een enquête is het JGZ-veld bevraagd naar nut en noodzaak. Een presentatie van het prototype in het vakgroep hoofden overleg JGZ werd enthousiast ontvangen.
- Een enquête is afgenomen en deze is gesloten op 8 april 2019.
- In het tweede kwartaal is de rapportage opgesteld. Uit de rapportage blijkt dat het JGZ-veld veel belang hecht aan een tool als de JGZ-store. Het rapport is in de zomer aangeboden aan ZonMw. ZonMw is tevreden met het resultaat en heeft aangegeven een projectplan te willen ontvangen voor de volgende fase van het project: de realisatie van de JGZ-store. Het eerder aangeboden plan moest daarvoor worden aangepast. In het vierde kwartaal is het aangepaste plan in concept-versie opgeleverd aan de oorspronkelijke initiatiefnemers van dit project: de Zeebrallim-organisaties.

R51 Depressiepreventie bij jongeren en R53 Depressiepreventie aanstaande en pas bevallen moeders

Doel: Als onderdeel van het Meerjarenplan Depressiepreventie van VWS werkt GGD GHOR Nederland samen met het NCJ en het Trimbos-instituut aan twee depressiepreventie projecten. Het project R51: Depressiepreventie jongeren heeft als doel de ketenaanpak depressiepreventie bij jongeren te verbeteren met de aanpak Rndom Jong waarbij de jongere centraal staat en ketenpartners samen aan de slag gaan: school, JGZ, GGD, (school) maatschappelijk werk, wijkteam, GGZ, huisarts en gemeente. Het project R53: Depressiepreventie aanstaande en pas bevallen moeders heeft als doel depressie te verminderen en een sluitende aanpak in de geboortezorgketen te versterken.

- In het project Depressiepreventie jongeren liepen de professionals de 'reis' van een jongere met depressieve klachten door en gingen met elkaar na of alle stappen goed waren ingericht, wie en wat nog miste en wat beter kon. De deelnemers in de eerste pilot waren erg positief. Dit project is begin 2019 afgerond. Op 12 april heeft staatssecretaris Blokhuis de resultaten in ontvangst genomen. Materialen zijn te bestellen via: www.trimbos.nl/rndomjong.
- Bij het project 'Depressiepreventie aanstaande en pas bevallen moeders' wordt ingezet op tijdig signaleren van depressieve klachten, implementeren van een standaard screening en e-learning voor zorgprofessionals in de geboortezorg, verbeteren van begeleiding van aanstaande en pas bevallen moeders met depressieve klachten en toeleiding naar behandeling plus inzicht in mogelijkheden van doorverwijzing. Daarnaast wordt ingezet op het verbeteren van de informatieoverdracht tussen zorgprofessionals in de geboortezorgketen. Dit project loopt door in 2020. Er is uitvraag gedaan in de geboortezorgketen naar wat men doet aan depressiepreventie. Eind 2019 werd dit gepubliceerd middels een [factsheet](#). In dit project werkt GGD GHOR Nederland samen met het Trimbos-instituut, het NCJ, de KNOV en de Academische Werkplaats Jeugd Twente (AWJT).

R83 Op weg naar een geletterde generatie

Doel: in samenwerking met de Stichting Lezen en Schrijven heeft het NCJ een drietal pilots opgezet en ingericht om vanuit de JGZ laaggeletterdheid tegen te gaan en de inter-generatiele overdracht te verminderen.

- Het project is eind 2018 vlot van start gegaan met drie enthousiaste JGZ-organisaties, die ook in 2019 ambitieus aan de slag zijn gegaan. Elk kwartaal kwamen zowel pilot-organisaties als de stuurgroep bijeen.
- In het laatste kwartaal stonden de rapportage en de publicatie van de [toolbox](#) op de website centraal. Laaggeletterdheid is een [thema op de NCJ website](#), onder de pijler gezondheid.
- 21 januari 2020 is de [slotconferentie](#).
- JGZ-organisaties zijn in een enquête gevraagd naar hun activiteiten op het gebied van laaggeletterdheid en naar hun behoefte aan ondersteuning bij activiteiten op dit gebied; het merendeel gaf aan graag te willen samenwerken in een landelijk ondersteuningsproject hiervoor. Samen met de Stichting Lezen en Schrijven wordt een vervolg op het project overwogen.

NCJ bestuursleden en medewerkers

De NCJ-bestuursleden

Antoinette de Bont

Dinie van der Linden

Margreet de Ruiter

Marieke Moorman

Samantha Dinsbach

Het NCJ-team

Arlette Vos

Aniek van den Braak

Bronwynn Terpstra

Elise van Maarseveen

Elle Struijf

Ellen-Joan Wessels

Evelien Janssen

Frans Pijpers

Igor Ivakic

Inge Oreeel

Jan van den Brule

Joni Prescher

Lieke van der Meulen

Linda van den Haak

Marga Beckers

Mariska van Dongen

Mark Weghorst

Maud van der Heijden

Merian Bouwmeester

Michel Osseweijer

Natascha Hensen

Nynke Steenberghe

Ondine Engelse

Paula Zwijgers

Peter Hulsen

Petra Kletter

Romy Goudsmits

Tanja Geerdes-Maas

Trudy Dunnink

Valentine Ockhuizen

Wico Mulder

Yvonne Vanneste

Bijlagen

Bijlage 1

Communicatie statistieken 2019

NCJ website

Bezoeken www.ncj.nl

Maand	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Aantal bezoekers	35.506	33.088	40.237	38.185	41.130	40.825	37.629	38.133	51.542	62.659	64.552	58.394

NCJ nieuwsbrieven

In december 2018 zijn we het jaar geëindigd met 2.385 nieuwsbriefabonnees voor de maandelijkse NCJ nieuwsbrief; 1.045 nieuwsbriefabonnees voor de nieuwsbrief JGZ Preventieagenda en 236 nieuwsbriefabonnees voor NCJ themaniewsbrieven.

Aantal nieuwsbriefabonnees (+ het aantal nieuwe abonnees per maand)

Maand	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Maandelijkse NCJ nieuwsbrief	2389 (+12)	2412 (+23)	2453 (+41)	2442 (-11)	2469 (+27)	2491 (+22)	2509 (+18)	2511 (+2)	2544 (+33)	2565 (+9)	2573 (+8)	2582 (+9)
Nieuwsbrief JGZ Preventieagenda	1040 (+48)	1129 (+89)	1170 (+41)	1207 (+37)	1239 (+32)	1274 (+35)	1300 (+26)	1312 (+12)	1352 (+40)	1380 (+32)	1403 (+23)	1406 (+3)
Themanieuws-brief	271 (+35)	326 (+55)	388 (+62)	428 (+40)	485 (+57)	528 (+43)	555 (+27)	572 (+17)	619 (+47)	624 (+5)	652 (+28)	665 (+13)

Social media

In december 2018 zijn we geëindigd met 1.815 volgers op twitter, 2.413 volgers op LinkedIn en 113 YouTube abonnees. Hieronder de nieuwe statistieken van 2019.

Statistieken sociale media kanalen: totaal aantal volgers (+ het aantal nieuwe volgers per maand)

Maand	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Aantal volgers Twitter	1836 (+21)	1852 (+16)	1882 (+30)	1920 (+38)	1932 (+12)	1956 (+24)	1979 (+23)	1993 (+14)	2015 (+22)	2049 (+34)	2074 (+15)	2088 (+14)
Aantal volgers LinkedIn	2547 (+129)	2639 (+93)	2736 (+97)	2850 (+114)	3006 (156)	3166 (+160)	3294 (+128)	3409 (+115))	3555 (+146)	3734 (+179)	3939 (+205)	4087 (+148)
Aantal abonnees YouTube	119 (+6)	126 (+7)	138 (+12)	144 (+6)	145 (+1)	148 (+3)	151 (+3)	153 (+2)	157 (+4)	166 (+9)	172 (+6)	180 (+8)